

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

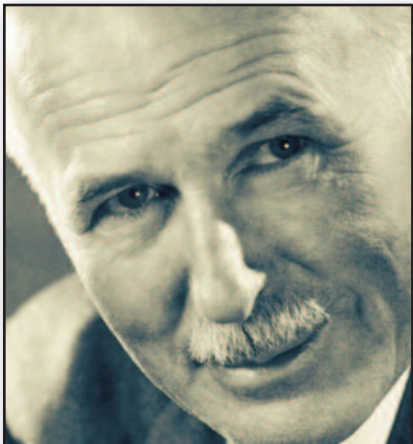
ANTRADIENIS – TUESDAY, KOVO – MARCH 31, 2015 • Vol. CVI Nr. 38 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

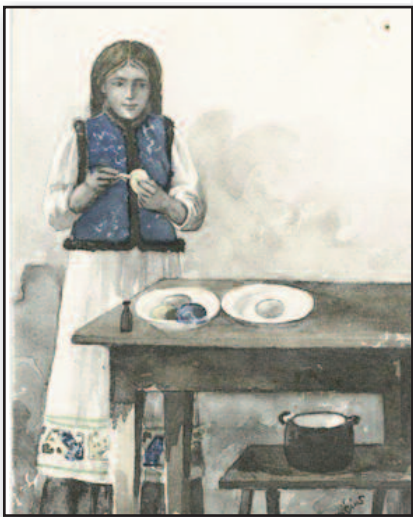
PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 03-30-2015

ŠIAME NUMERYJE:

Lietuviškos širdies
ambasadorius – 8 psl.

Velykinis atvirukas –
retas svečias – 10 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Vilnius pražydo verbomis

Gedimino Savickio nuotr.

Likus savaitei iki šventų Velykų Verbų sekmadienį žmonės su spalvingomis pintomis verbomis arba žaliomis kadagių ir sprogs-tančių gluosnių šakelėmis renkasi į šv. Mišias prisiminti garbingo Jėzaus išengimo į Jeruzalę ir Jo kančių.

Gedimino prospekto pradžia Vilniuje nuo ankstaus ryto buvo nuspalvinta verbų spalvomis.

Evangelijoje rašoma, kad iš didžios pagarbos Mesijui žydų minios klojo Jam po kojomis palmių šakas ir šaukė: „Garbė tam, kuris ateina Viešpaties vardu!“ Tačiau jau po kelių dienų sveikinimo šūksniai virto patyčiomis ir rikšais: „Ant kryžiaus jį!“

Šiam įvykiui prisiminti jau nuo VI amžiaus

krikščionys ėmė rengti procesijas su palmių šakomis.

Lietuvoje per šv. Mišias Verbų sekmadienį šventinamos kadagių ar sprogs-tančių gluosnių šakelės. Vilniaus krašte paplitusios verbos iš džiovintų javų ir gėlių, primenančios biblinę palmės medį. Senovėje buvo tikima, kad šventintos verbos saugo namus nuo žaibo, todėl joms pradėjus byrėti nevalia išmesti, o tik sudeginti.

Nuo Verbų sekmadienio prasideda katalikams svarbiausias metų laikotarpis – Didžioji savaitė – Kristaus kančios ir mirties ant kryžiaus atminimo dienos.

Lrytas.lt

Bėgikai paminėjo Lietuvos įstojimo į NATO metines

Minint Lietuvos įstojimo į NATO 11-ąsias metines, kovo 28 d. Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų Aviacijos bazėje Šiauliuose daugiau nei 1,5 tūkst. bėgikų nepabūgę prastų oro sąlygų įveikė simbolinį 3 km nuotolį orlaivių kilimo ir tūpimo taku. Visą bėgimo laiką bėgikus skatino greta praskrendantys Italijos karinių oro pajėgų kariai su naikintuvais „Eurofighter Typhoon“.

I. Budzeikaitės nuotr.

Bėgimas taip pat buvo skirtas 25-osioms Lietuvos nepriklausomybės metinėms pažymėti. Pakilimo taku kartu bėgo krašto apsaugos sistemos kariai ir civiliai tarnautojai, NATO šalių ambasadų darbuotojai, Estijos ir Latvijos Karinių oro pajėgų atstovai, šiuo metu Baltijos šalių oro erdvę saugantys Italijos, Lenkijos, Ispanijos ir Belgijos karinių oro pajėgų kariai, Lietuvoje dislokuoti JAV kariai, bėgimo mėgėjų asociacijos nariai ir kiti, norintys sudalyvauti šiame renginyje.

Tai buvo pirmas kartas, kai vienu metu Aviacijos bazėje susirinko kariai iš visų Baltijos šalis saugančių kontingentų, įskaitant Estijoje ir Lenkijoje dislokuotus karius su naikintuvais. Į Lietuvą bėgimo proga iš Lenkijos atskrido Belgijos kariai su naikintuvais F-16 „Fighting Falcon“, o iš Estijos – Ispanijos karinių oro pajėgų kariai su naikintuvais „Eurofighter Typhoon“.

– 3 psl.

Privalome nepainioti Kūrėjo su Jo kūriniais. – Jonas Paulius II

Vienas iš svarbesnių pastarųjų dienų klausimų – kas pakeis dabartinę Valstybės saugumo departamento (VSD) vadovą? Naujojo VSD direktoriaus kandidatūrą šalies vadovė Dalia Grybauskaitė žada paskelbti tuoj po šv. Velykų. Taigi ilgai laukti neteks – balandžio pradžioje žinosime, kas taps atsakingas už vienos iš svarbiausių Lietuvos slaptųjų tarnybų veiklą.

Kad iki šiol nežinome, ką šalies vadovė norėtų matyti vietoj jos lūkesčių nepateisinusio Gedimino Grinos, – teisingas. Saugumietiškuose reikaluose per didelis atvirumas – nereikalingas. Elgsiesi atlapasirdiškai, turėsi silpnas slaptąsias tarnybas ir tuo pačiu – silpną valstybę.

Kai agresyvosios Rusijos tankai riaumuoja taip arti Lietuvos sienų, kai nėra jokių šimtaprocentinių garantijų, jog po siautėjimų Ukrainoje rusiški smogikai nepasuks į Baltijos valstybes, kai įtakingiausių NATO šalių vadovai perspėja dėl akivaizdžiai sustiprėjusio Rusijos šnipų aktyvumo visoje Europoje, – argi Prezidentė elgiasi neapdairiai, nusprendusi naujojo VSD direktoriaus pavarde išstarti paskutinąją akimirka?

Tačiau kai kurie Lietuvos politikai, pavyzdžiui, liberalas Eligijus Masiulis, – nepatenkinti. Jie jau viešai pažėrė priekaištų, girdi, šalies vadovė žymiai anksčiau turėjo paskelbti naujojo VSD direktoriaus pavarde. Tas anksčiau – maždaug prieš pusę metų. Tokia laiko atkarpa, pasak parlamentaro, reikalinga, kad Seimo nariai turėtų laiko atidžiau susipažinti su pretendentu ir, atėjus balsavimo diena, žinotų, kokį atsakymą pasirinkti.

Taip manantys Seimo nariai – tikriausiai teisūs. Reikia žinoti, už ką balsuoti. Balsuoti leistina tik tuomet, kai žinai, kurioje pusėje – valstybės interesus. Bet tokios pozicijos besilaikantys parlamentarai pamiršta, jog VSD vadovo skyrimas – ne grožio konkursas. Rusija – taip pat nesnaudžia. Per anksti atskleidus naujojo VSD vadovo tapatybę Rusijos žvalgyba gali imtis atsakomųjų veiksmų. Sužinojęs, jog Lietuva renkasi ištis rimtą saugumo bosą, Kremlius mėgins surengti rimtą naujojo VSD vadovo kompromitavimo kampaniją, kad lemiamą akimirka Lietuvos parlamentarai ... suabejotų, kaip elgtis.

Beje, sąvoka „Kremlius gali bandyti“ – ne itin tiksli. Kremlius būtinai bandys sujaukti mūsų protus, rengdamas sudėtingas, painias propagandines akcijas, jei iš šios skirsime rimtą „džeimsą bondą“. Turint omenyje karčią pastarųjų dviejų dešimtmečių patirtį, kai mums buvo sunku susitarti dėl akivaizdžiausių dalykų, neatmestina versija, jog ir ši kartą kai kam iš mūsų bus sunku atpažinti tikruosius valstybės interesus.

Kad lietuviai moka iki užkimimo ginčytis ten, kur dviejų nuomonių neturėtų būti, – byloja pastarąsias keletą savaičių niekaip nenutylantis triukšmas dėl šauktinių institucijos reikalingumo. Tokioje nedėkingoje geopolitinėje erdvėje gyvenantiems lietuviams verkiant reikalinga mišri kariuomenė, turinti ir profesionalų, ir šauktinių. Gynybos srityje mes privalome elgtis dar kiekiau nei Izraelis ir Šveicarija.

Akivaizdu ir tai, kad 9-eri ar 12-a tarnybos mėnesių, kuriuos teks „kentėti“ būsimiems šauktiniams, – labai trumpa atkarpa, nepajėgi sužlugdyti nei jaunuolių verslų, nei studijų aukštosiose mokyklose, nei jų meilių.

Ir vis tik – koks pasipriešinimas, koks nepasitenkinimas, kokia neapykanta! Jau vien ko vertas „Nuogos tiesos“ ir „Patriotų“ laidos vedėjos Rūtos Janutienės angažuotumas! Neatsitiktinai jos laidoje dažnai laimi būtent tie, kuriems į Lietuvos valstybės reikalus – nusišpjauti.

Rusija nesnaudžia

GINTARAS VIŠOCKAS

Todėl ir svarstau: paduok R. Janutienei naujojo VSD vadovo pavarde, ir ji sudirbs patį sąžiningiausią, principingiausią, profesionaliausią saugumo specialistą.

O kad Lietuvos saugumui verkiant reikalingas ne tik principingas, profesionalus, bet ir drąsus, dėl asmeninės karjeros nesibaiminantis „džeimsas bondas“, – matome visi alei vieno. Ne veltui Amerikos, Didžiosios Britanijos, Vokietijos, Prancūzijos slaptųjų tarnybų specialistai ragina atkakliau persekioti NATO ir Europos Sąjungos teritorijose siautėjančius FSB, SVR ir GRU agentus.

Lietuva – ne išimtis.

Lietuvos teismuose pradėtos nagrinėti dviejų, tiesa, ne itin aukšto rango, šnipų bylos. Nepaisant „menko kalibro“, pradžia – viltinga. Galbūt ir mes galų gale pripažinsime, jog Rusijos įtakos agentai Lietuvoje plūša per daug nesibaimindami galimų pasekmių.

Bet kuo minėtos bylos baigsis teismuose, dar per anksti spėlioti. Šnipinėjimo atvejus įrodyti paprasčiau tik diktatūrinėse valstybėse. Demokratinėse valstybėse tokio pobūdžio bylos kai kada baigiasi ir išteisinamaisiais nuosprendžiais.

Vieno kaltinamojo advokatas jau atskleidė savo

taktiką: esą jo ginamasis rinko informaciją remdamasis vien vieša informacija. O perduoti svetimai valstybei viešą informaciją – joks nusikaltimas.

Žodžiu, Lietuvai bus sunku, kaip sunku ir britų teisėjams, nagrinėjantiems buvusio Rusijos slaptosios tarnybos darbuotojo Aleksandro Litvinenko nužudymo bylą ar turtuolio Boriso Berezovskio mirties aplinkybes.

Šiandien verta prisiminti ir dar vieną svarbią temą – mūsų specialiosios tarnybos atliko keletą krautų namuose tų, kurie pastaruoju metu ypač aršiai keikė Ameriką, NATO ir Lietuvos kariuomenę. Vieną iš jų net asmeniškai pažinojau. Tai – Giedrius Grabauskas-Karoblis. Dabar jam nepaduočiau rankos. Bet tuomet, dar prieš keletą metų, neatrodė, kad jis linkęs pasirinkti Lietuvai akivaizdžiai priešišką poziciją.

Kad mūsų specialiosios tarnybos atidžiai žvelgia į akivaizdžiai Rusijos poziciją remiančius „Kremliaus simpatikus“, kad bando gaudyti šnipus, tegul kol kas ir pačio žemiausio rango, kad padeda „Tau ragas kurjerio“ žurnalistams atpažinti priešišką propagandą, – džiugu.

Bet dar nežinia, kas kelia didesnę pavojų – primityvūs, tiesmukiški antiamerikietiški šūkalojimai ar žymiai subtiliau, išradingiau peršamos kapituliantiškos nuotaikos „nuogose tiesose“.

Todėl ir sakau: mums reikalingas ypatingai tvirtas ir išmintingas saugumas. Nes Rusija padarys viską, kad Lietuvoje keliamos šnipų bylos sužlugtų, Kremliaus draugų gausėtų, o mūsų žurnalistai nepajėgtų atpažinti, kur „kita nuomonė“, o kur – pati tikriausia Kremliaus propaganda.

Detroit, MI bus teikiamos konsulinės paslaugos

Š. m. gegužės 9–10 dienomis Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje bendradarbiaudamas su Detroito Lietuvių Bendruomene rengia konsulinių pareigūnų išvykstatimą misiją į Detroitą, Michigano valstiją.

Konsulinės paslaugos bus teikiamos gegužės 9 d., šeštadienį, nuo 9 val. r. iki 5 val. p. p. ir gegužės 10 d., sekmadienį, nuo 9 val. r. iki 3 val. p. p. Dievo Apvaizdos parapijų patalpose adresu 25335 West Nine Mile Road, Southfield, MI 48033.

Konsulinės misijos metu bus priimami prašymai dėl pasų keitimo ir išdavimo, asmens grįžimo pažymėjimų, užsienyje registruotų civilinės būklės aktų (vaikų gimimo, santuokos, ištuokos) įtraukimo į apskaitą Lietuvoje, gyvenamosios vietos deklaravimo, Lietuvos Respublikos pilietybės, konsulinės registracijos. Taip pat Lietuvos Respublikos piliečiams bus atliekami notariniai veiksmai.

Užsiregistruoti konsulinių paslaugų gavimui ir dėl išsamesnės informacijos prašome rašyti į Lietuvos Respublikos generalinį konsulatą Čikagoje el. paštu kons.cikaga@urm.lt arba skambinti tel. (312) 397 0382. Išankstinė registracija būtina.

Detalią informaciją apie konsulines paslaugas, dokumentų sąrašus ir išsamią informaciją, kurią būtina žinoti kreipiantis dėl konsulinių paslaugų, rasite Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Čikagoje internetinėje svetainėje <http://chicago.mfa.lt>

URM info

Taline pristatytas projektas „Misija Sibiras 2014“

Okupacijų muziejuje Taline kovo 25 d., paminint 1949 m. kovo 25 d. trėmimų į Sibirą pradžią, Lietuvos ambasada Estijoje kartu su Labdaros ir paramos fondu „Jauniems“ organizavo projekto „Misija Sibiras 2014“ pristatymą. Projekto pristatymas Estijoje jau tampa tradicija – 2013 ir 2014 m. projektas pristatytas Estijos lietuvių bendruomenei, o ši kartą su lietuvių projektu susipažino ir estai bei tarptautinė bendruomenė.

Iš Lietuvos atvykę šios misijos dalyviai Eglė Marija Želvytė ir Zigmas Pakštaitis Okupacijų muziejuje susirinkusiems svečiams kalbėjo apie 2014-ųjų m. jau devintus metus iš eilės vykusią ekspediciją – šį sykį Krasnojarsko srityje. „Misijos Sibiras 2014“ dalyviai nukeliavo tūkstančius kilometrų, aplankė ir sutvarkė lietuvių tremtinių kapinaites, susitiko su ten tebegyvenančiais lietuviams bei vietiniais gyventojais, prisimenančiais lietuvių trem-

tinų atvykimą. Misijos dalyviai dalijosi prisiminimais bei asmeniniais išpuodžiais sugrįžus iš misijos, kalbėta apie istorinės atminties prasmę bei patriotiškumo ugdymą. Renginio metu parodytas tik prieš kelias savaites Lietuvos žiūrovui pristatytas Eglės Marijos Želvytės dokumentinis filmas „Misija Sibiras '14. Krasnojarskas“.

Renginio metu užmegztas bendradarbiavimas su Estijos „Unitas“ fondu, kuris renka ir dokumentuoja video medžiagą apie estų tremtinių istorijas. Kalbėta apie lietuvių, estų ir latvių galimus bendrus projektus.

Po renginio į Taliną atvykę „Misijos Sibiras 2014“ dalyviai kartu su Lietuvos ambasados Estijoje kolektyvu Talino Laisvės (Vabaduse) aikštėje pagerbė tremtinių atminimą, dalyvaudami atminimo žvakučių uždegimo akcijoje.

URM info

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD): – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Esu taip nuliūdinta žmogiškojo menkumo, kuris privertė Andrių Kubilių trauktis iš partijos pirmininko rinkimų, kad pirmąjį šio komentaro pavadinimą buvau sugalvojusi tokį: „Iš politikos elito išmušdami A. Kubilių kolegos įvykdė Kremliaus svajonę“. Nors tokios nuomonės esu ir dabar, bet, tikėdamasi, kad maištininkai dar susipras ir bandys pa-keisti padėtį, nutariau toną pažeminti ir tiesiog pa-bandyti paaiškinti, kodėl Lietuvai (ne tik partijai) šiuo metu, kada priešas yra už vartų, žalinga „keisti arklius“.

Pirmiausia reiktų išsiaiškinti, kas privertė A. Kubilių žengti tokį žingsnį. Negalima atmesti nuomonės, kad atmosferą partijoje įaudrino pastarieji savivaldos rinkimai ir faktas, kad Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai (TS-LKD) didžiuosiuose miestuose, kur praėjusią kadenciją buvo labai populiarūs, pralaimėjo (nors bendras lygis beveik nepasikeitė). Pats politikas planavo partijai pavadovauti dar vieną kadenciją (dvejus metus), kol paaugus jaunimas. Bėda ta, kad šiuo metu partijoje nėra pakankamo ryškumo asmenybės, kuri galėtų atlaikyti tą dangaus skliautą, kurį teko atlaikyti A. Kubiliui. Partijoje yra protingų jaunų žmonių, bet jiems dar toli gražu iki valstybinio lygmens. Manau, jis pasirinko auginti vieną iš jų – Gabrielių Landsbergį – ne todėl, kad šis būtų kuo nors ypač pranašesnis, bet vienas iš argumentų – kad šis turi tai, ko neturi jis pats ir ko neturėtų kiti – partijos įkūrėjo ir garbės pirmininko palaikymo. Vytautas Landsbergis partijos pirmininko rinkimuose tarp Kubiliaus ir Degutienės būtų palaikęs I. Degutienę (taip jau buvo), bet dviejų veteranų konkuravimas, A. Kubiliaus nuomone, būtų grįžimas į praeitį.

A. Kubilius pareiškė pasitraukiantis iš pirmininko rinkimų po keleto partijos kolegų smūgių žemiau juostos. Parėmęs Vytauto Landsbergio anūko Gabrieliaus Landsbergio kandidatūrą A. Kubilius šachmatininko ėjimu (kai kas sako – makiavelišku) norėjo užkirsti kelią situacijai, kai už partijos vadovą (o laimėjimo atveju – ir Vyriausybės vadovą) dirba pavaduotojai, o sprendimus daro padėjėjai. Kaip atsitinka dabartiniam Vyriausybės vadovui – ryta jis pasako savo nuomonę, po to jį profesionalai-padėjėjai pataiso, ir po pietų jis savo nuomonę pakoreguoja atvirkščia kryptimi. A. Kubilius yra profesionalas politikas ir pagrindinėse valstybės gyvenimo srityse turi ne tik nuomonę, bet ir pasiruošimą, ypač ekonomikoje ir energetikoje. Ir savo laisvą laiką A. Kubilius leidžia ne virtuvėje ar a. a. tėvo kolektyviniame sode, kur susirentė namelį, bet studijuodamas Europos ir pasaulio politiką. Todėl Lietuva pasirodė kaip tas kaimas, kuriame pranašu nebūsi, jeigu Andriui Kubiliui būtų leista dabar pasitraukti iš stipriausios centro dešinės partijos vadovo pozicijų. Europai, kuri niekaip neranda kelio iš krizės, dabar kaip tik ir reikia tokio vadovo kaip A. Kubilius, kuris nesirūpintų savo autoritetu, o dirbtų valstybės ar Europos labui.

Baisiausia yra tai, kad Lietuvai A. Kubilius šiandien žūtbūtinai reikalingas dėl geopolitinės situacijos ir dėl Rusijos pavojaus Rytų Europai. Kas be Prezidentės dar yra toks autoritetingas Lietuvoje ir Europoje Rusijos sulaikymo strategijoje (prieš gerą dešimtmetį A. Kubilius sukūrė „Rusijos sulaikymo strategiją“, su kuria šiandien Europa susipažįsta natūroje)? Manau, kad Prezidentė tokios tvirtos pozicijos gali laikytis ir pasaulyje būti autoritetas Ukrainos fronte tik dėl to, kad ji turi užnugaryje Vytauto Landsbergio sukurtą ir Andriaus Kubiliaus vadovaujamą partiją. Kas lieka iš antikremliško fronto, kai nelieka A. Kubiliaus? Tik jau ne socialdemokratai, kurių daliai kontingento prie ruso buvo geriau. O ar tarp TS-LKD kandidatų, tarp kurių yra nors ir prityrusių politikų, matote ką nors panašaus į A. Kubilių? Štai kiti kandidatai: I. Degutienė, V. Stundys, V. Landsbergis, G. Landsbergis, M. Adomėnas, P. Saudargas, R. Juknevičienė, V. Juozapaitis, A. Bilotaitė, R. Dągys, J. Razma, A. Anušauskas, E. Zingeris, K. Masiulis, K. Starkevičius, P. Vaškys, L. Kasčiūnas. Visi jie yra garbingi žmonės, bet geriausiu atveju išmano vieną siaurą sritį. Vytautas Landsbergis čia yra svarbi figūra ir, manau, pirmasis Prezidentės patarėjas šiuo klausimu, bet jau tik patarėjas. Todėl ir sakau, kad partijos kolegos lengvabūdiškai (švelniai tariant) pasielgė, per anksti stumdami A. Kubilių iš partijos vadovų, o kartu ir iš Rusijos sulaikymo fronto.

Taip, A. Kubiliui yra dėl ko priekaištauti – jis reitai šypsosi ir yra kandus (ar jo mokytojas buvo ki-

Andrius Kubilius suprato – savo kaime pranašu nebūsi

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

toks?), bet juk valstybės valdymas nėra grožio konkursas, kur šviečia dirbtinės šypsenos ir gražūs užpakaliukai. A. Kubiliaus viena iš bėdų yra per 25-erius nepriklausomybės metus iki jo mastų nesubrendusi visuomenė (pasirodo, netgi savoji). Lietuvos žmonėms dar toli gražu iki to laiko, kai jie savo valdžią rinksis pagal esminius kriterijus ir iš kandidatų reikalaus kompetencijos, sąžiningumo, skaidrumo, moralės ir kt. Dabar rinkimus lemia net ne kairiųjų ir ne dešiniųjų rinkėjai, nes jų nepakanka, lemia atsitiktiniai rinkėjai, kurie kiekvieną kartą balsuoja už tą, kuris gražiau pašneka, rinkimų kampanijos metu užsivelka gražesnę kostiumą, pigiai pašmaikštuoja, daugiau, bet tuščiai pažada. Sakyčiau, tai dabartinių paviršutiniškų televizijos serialų aukos, kurioms saldi ir dirbtina meksikietiška istorija ar eilinis primityvus lietuviškas šou apsuksa galvą, ir jos balsuoja už vis skandalingesnes asmenybes (nors pasijuoksim!). Taigi kokių būdu Lietuvos žmogui politiškai (netgi protiškai) augti? O Andrius Kubilius Lietuvos pilietį augino – jis, būdamas Vyriausybės vadovas, apeliavo į jo sąmoningumą – pakentėkim ne tik dėl dabartinės valstybės, bet ir dėl savo ir savo vaikų ateities, nepasiduokim, nebijokime rizikuoti, suveržkime savo poreikius vardan Lietuvos. Ir kai ko pasiekė – Lietuva šiandien pagal daugelį rodiklių pirmauja Europoje, ir tai įvyko be didelių riaušių ir sukilimų. Ir po viso to Lietuvos krizių premjeras savųjų rankomis yra išvaromas šunims šeko pjauti. (Nebent Europa turi užtarėją aukštybėse, ir taip tvarko jos reikalus – siųs A. Kubilių tvarkyti Europos.)

Vienas iš priekaištų A. Kubiliui – kad jis užsisėdėjo. Kažkaip neteko girdėti, kad Amerikoje kam nors skaudėtų galvą dėl per ilgai užsisėdėjusių Kongreso narių ar senatorių. Vokietijos kancleris G. Kohl Vokietiją valdė bene 20 metų ir iškritė iš posto ne dėl to, kad per ilgai jame sėdėjo. Kiekvieno žmogaus, kokios profesijos jis būtų, kompetencija auga metams bėgant. Štai ką tik Italija išrinko prezidentą, artėjantį prie 90 metų. O šiandien A. Kubilius yra pajėgiausias Lietuvos partijų politikas, kurį užaugino pati Lietuva. Yra gal protingesnių politologų, ekonomistų, finansininkų ir kitų specialybių žmonių, baigusiu mokslus oksforduose, bet valstybės lygio politikas su bene 27 metų stažu, kuris Europoje statomas pavyzdžiu, tėra vienas toks.

Taip, A. Kubilius turi dar vieną problemą – jis

neturi sau lygios komandos. Tai žmogus, kuris turi idėjų, kuris žino ką daryti, bet nėra žmonių, kurie būtų pajėgūs jas realizuoti. Tie, kurie jį šiandien kritikuoja, jam niekada nepadėjo, o dažniau trukdė įgyvendinti jo sumanymus. A. Kubilių kolegos vadina diktatoriumi, bet juk kitaip dirbti su rambiais ir idėjų neturinčiais arba savanaudžiais žmonėmis negalima, kažkokiu būdu juos reikia priversti judėti.

Todėl buvusioje Vyriausybėje jis bandė jaunimą, kad šis turėtų progos augti. Kažkada Sąjūdyje jis buvo atsakingasis sekretorius, ir tai buvo viena iš šio visuomeninio judėjimo sėkmės priežasčių, nes sekretorius buvo veiklus, atsakingas, kompetentingas ir aukštos moralės. Kubiliaus bendražygiai yra geri, sąžiningi žmonės, bet be iniciatyvos. Socialdemokratai – atvirkščiai – verslūs, apsuokrūs, nes yra buvusios sovietinės nomenklatūros vaikai ir anūkai, bet neturi gabaus vado. O! jeigu veiklūs socialdemokratai turėtų tokį vadovą kaip Kubilius arba Kubilius turėtų tokius ambicingus partiečius kaip socialdemokratai tik su daugiau moralės ir patriotizmo, šiandien valstybė atrodytų visai kitaip.

Taip, A. Kubilius daro klaidų, pvz., visiškai negalvodamas paskelbė partijos kandidatę į Vilniaus merus buvusią finansų ministrę I. Šimonytę, prieš tai negavęs jos sutikimo, ir apsijuokė (kita vertus, kad TS-LKD konkurencijoje dėl Vilniaus mero posto pralaimėjo, nėra A. Kubiliaus kaltė, nes realiai laiminčio kandidato partija ir neturėjo), bet ar tai jau tokia mirtina nuodėmė? Kas nedirba, tas neklysta, užtat jis yra vienas iš nedaugelio krikščioniškai sąžiningų politikų, kuriam niekada niekas negalėjo prikišti, kad jis kur nors pasielgė savanaudiškai ar ką nors „prichvatizavo“. Tiesa, kartą jam esant premjeru viena garsi žurnalistė, kuri paprastai dirba už didelius pinigus, ėmė persekioti jį dėl jo statomų „rūmų“. Kadangi tie rūmai pasirodė tesą mažukas namelis tėvo – prof. Vytauto Kubiliaus – kolektyviniame sode, kelių arų plote, kurį skirdavo sovietinė profsąjunga, sensacija nesimezgė, ir prie to namelio statybų budėjusios televizijos greitai išsivažinėjo.

Dar A. Kubiliui prikišama, kad jis kaip konservatorius yra per liberalus, bet, keista, net ir neįžegnodamas jis dažnai yra didesnis krikščionis už daugelį „nuobažnujų“, kurie patys nedirba, o sau šlovės ir gerovės valstybei kaulija iš Dievo.

Daugelis dešiniųjų politikų šiandien kažką reiškia tik dėl to, kad turėjo tokius vedlius kaip V. Landsbergis, o vėliau – jo mokinys A. Kubilius. Išmušęs pagrindą iš po kojų tokiam vadui, gali išmušti iš politikos ir save, nes nežinia, kaip partijos situacija klostysis toliau (kažkada priverstas trauktis V. Landsbergis turėjo jaunesnį konkurentą, jau pasiruošusį užimti vietą). Liaudies išmintis sako – nekirk šakos, ant kurios sėdi.

Bėgikai paminėjo Lietuvos įstojimo į NATO metines

Atkelta iš 1 psl.

Po bėgimo gausiausios civilių komandos laukė specialus krašto apsaugos ministro prizas. Jį Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgų vadas generolas majoras Almantas Lieka įteikė sporto klubo „Taurus MMA“ atstovui.

Taip sutapo, kad tą pačią dieną Italijos kariai minėjo jų šalies Karinių oro pajėgų ikūrimo metines. Šia proga Italijos kontingento vadas įsteigė prizus greičiausiai nuotolį įveikusiam vyrui ir moteriai. Prizus laimėjo greičiausiai pakilimo taką įveikę Rasa Drazdauskaitė ir Justinas Beržanskas.

Bėgimo dalyvių po finišo laukė kariška arbata, užkandžiai ir nuotaikingas Krašto apsaugos savanorių pajėgų bigbendo koncertas. Visi bėgimo dalyviai, sėkmingai įveikę 3 km nuotolį, buvo apdo-

vanoti aviaciniais suvenyrais.

Visi norintys galėjo apžiūrėti Baltijos šalių oro erdvę saugančius naikintuvus ir Sausumos pajėgų ginkluotės parodą.

Delfi info

TELKINIAI

Kai Ravinia atkeliauja į Marquette Parko bažnyčia...

DAINORA BALIUTAVIČIENĖ

Norėčiau nuoširdžiai padėkoti kamerinės muzikos labdaros-paramos koncerto „Po angelo sparnu“ organizatoriams už nuostabų renginį. Turėjome galimybę išgirsti nepaprastą muziką, paliečiančią iki širdies gilumų, kuri dar ir šiandien skamba mūsų atmintyje. Idėja sujungti kamerinę muziką ir šiuolaikinę modernų šokį tikrai puiki: muzika ir šokis papildo vienas kitą, gimsta vienas iš kito. Šį šaltą vasario vakarą savo atliekamais kūriniais mus sušildė pasaulinio garso atlikėjai, kurių koncertų gera klausytis ir vaikams, ir suaugusiems.

Mano jaunėlė Greta liko apstulbusi, nes jai teko pakalbėti su smuikininke Liv Heym. Dukrai buvo labai įdomu, kodėl jos smičius buvo kitokios formos. Pasirodo, smuiko stygos buvo padarytos iš tikrų žarnų (kaip būdavo seniau), todėl grojimui reikia ir senovinio tipo smičiaus. Ne tik pasidžiaugėme muzika, bet ir sužinojome daug naujo, atsirado dar didesnis noras griežti smuiku.

Rasa Stanevičienė

Mielieji,

Nuoširdžiai ačiū už kamerinės muzikos koncertą „Po angelo sparnu“. Praėjo beveik mėnuo, o mano ausyse vis skamba dieviška muzika. Labai smagu, kad talentinga jauna muzikė Ieva Jokubavičiūtė nenusisuka nuo savo tautiečių, atvirščiai – jos dėka galėjome paklausyti pasaulinio lygio muzikų: smuikininkės Liv Heym, styginių kvarteto „Avalon“.

Rita Janz

Labai noriu padėkoti „Po angelo sparnu“ organizatoriams už galimybę pasiklausyti puikios klasikinės muzikos koncerto.

Nesigailiu, kad atėjau – viskas apgalvota: vaikučius buvo galima palikti žaidimams paruoštoje salėje, o aš ramiai ir atsipalaidavusi galėjau su vyno taure „pamaitinti sielą“. Man dar neteko taip jaukiai ir maloniai klausytis gyvai atliekamų klasikinių kūrinių.

Muzikantų profesionalumas ir nepakartojamas klasikinės muzikos kūrinių skambesys palietė mano širdį, pakylėjo dvasiškai, sujaudino...

Žmonių susirinko nedaug, tačiau tikiu, kad atėjusieji jautėsi lygiai taip pat, kaip ir aš.

Noriu tikėti, kad ateityje jūs dar kartą suteiksite galimybę mėgautis tokiais nepakartojamais renginiais!!!

Su pagarba ir nuoširdžiu AČIŪ –

Ieva Zigmantė

Vasario pabaigoje kamerinės muzikos mėgėjai buvo pakviesti į trečiąjį ciklo „Po angelo sparnu“ koncertą, kur susitiko dvi meno mūzos – muzika ir šokis. Šios dvi meno formos yra neatskiriamos: mūsų pirminė reakcija į muziką yra judesys, o choreografijos, šokio meno gyvavimo pagrindas yra muzika.

Negausiai susirinkusių žiūrovų laukė tikrai puiki programa. Koncertą pradėjo smuikininkė iš Vokietijos Liv Heym, pagrojusi XVII a. bohemiškos-austriškos kompozitoriaus H. I. Biber „pasakalią“ (passacaglia) smuikui solo. Žodis passacaglia sudarytas iš ispaniškų žodžių „vaikščioti“ ir „gatvė“. Muzika pasikartojančiais leitmotyvais („žingsniais“) vedė mus per visą žmogaus gyvenimą iki paties skaidriausio akordo – pabaigos.

Gyvenimo dramatiškumą paryškino šokėjos Austėjos Stankevičiūtės puikiai atlikta improvizacija. Po to išgirdome skirtingos nuotaikos XX a. anglų kompozitoriaus B. Britten du kūrinius: „Polką“ ir „Burlėską“, kuriuos meistriškai griežė styginių kvartetetas „Avalon“. Muzikantai mus vėl sugrąžino į XVIII a. galantiškojo stiliaus muziką. Skambėjo vokiečių kompozitoriaus G. F. Telemana „Užstalės muzika“. Tai sonata smuikui ir fortepijonui, grakščiai ir stilingai pagrota smuikininkės L. Heym ir pianistės I. Jokubavičiūtės.

Didžiausias jausmų protrūkis įvyko klausantis

Koncerto atlikėjai (iš k.): Blaise Magniere, Cheng-Hou Lee, Ieva Jokubavičiūtė, Marie Wang ir Anthony Devroye.

XX a. čekų kompozitoriaus A. Dvorák „kvinteto“ fortepijonui ir styginių kvartetui Nr. 2. Tai vienas iš kamerinės muzikos „perlių“, kurio galima klausytis nepaliaujamai. Nepaprastai dainingos melodijos, atpažįstamos čekų liaudies dainų dermės.

Antroje kvinteto dalyje panaudojamas ukrainiečių muzikos žanras „Dumka“. Tai nostalgika, elegiška baladė, kuriai būdinga nuotaikų kaita. Šioje dalyje pasirodė „Dance Duo“ šokėjai Austėja Stankevičiūtė, Domas Vaitkus, Greta Lingytė, Paulius Šimkonis ir Roberta Vaicekauskaitė. Šiam kūriniui dar niekas nebuvo sukūręs jokios choreografijos, tad jaunieji šokėjai ne tik puikiai išjautė ir judesiais išreiškė muziką, bet ir gali džiaugtis dalyvavę pasaulio premjeroje.

Trečia kvinteto dalis pagrįsta čekų liaudies šokio „Furiant“ struktūra, kai kaitaliojami tempai, kai greitas dalis keičia lėtos ir iškilmingos. Kvarteto garso kokybė ir technika nepriekaištinga, raiškiai artikuliuota kiekviena nata leido patirti gyvybingą greitųjų dalių charakterį. Ansambelis su pianiste džiugino puikiu sąskambiu. Atlikėjai grojo labai įtikinamai ir jausmingai, tad klausytojai neliko abejingi. Nors pagal klasikines muzikos kanonus nepriimta ploti tarp kūrinių dalių, tačiau nebuvo įmanoma „sulaikyti“ savo emocijų, nes muzika buvo labai paveiki ir jaudinanti. Tai buvo tikras sielos protrūkis.

Jaukus ir nuoširdus bendravimas su muzikais vyko ir po koncerto. Ilgai dar sklindė nuostabios muzikos sukurta aura, kuri atvėrė visų mūsų širdis. Smuikininkė Liv pasakojo, kaip ją sujaudino klausytojos Marijos, viešnios iš Lietuvos, kurios ir anglų kalba nebuvo labai sklandi, noras pasidalinti koncerto išpuodžiais. Jos puikiai suprato viena kitą, nes muzikos kalba universali.

Ne ką mažiau buvo sužavėti ir kvarteto „Avalon“ atlikėjai. Koncertavę visose garsiausiose pasaulio scenose, susidraugavę ir susigroję Ravinia festivalyje, tą vakarą jie pajuto neeilinį ryšį su klausyto-

Smuikininkė Liv Heym

Rengėjų nuotraukos

Kleb. J. Kelpšas su jaunaisiais parapijiečiais

Koncerto žiūrovės

jais. Tai itin retai pasitaikantis reiškinys, kalbantis apie klausytojų muzikinį išprusimą ir dvasinį jautrumą. Muzikos pajautimas neateina savaime. Muzikinį skonį reikia išlavinti. Ypač džiaugėmės jaunimu, atėjusiu su švaria siela ir priėmusiu muziką kaip kompliatyvų, o ne pramoginį meną.

Iškilius rusų kompozitorius D. Šostakovičius rašė: „Mylėkite ir studijuokite didįjį muzikos meną – jis atvers jums jausmų ir minčių pasaulį. Jis padarys jūsų dvasią turtingesnę, tyresnę, tobulesnę. Muzika padės atrasti naujų, nežinotų, nepastebėtų jėgų. Ir gyvenimas nušvis naujais tonais, naujomis spalvomis.“

Labdaros vakaras virto edukaciniu. Dėkingi Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos kleb. J. Kelpšui ir jo talkininkėms, paruošusioms ne mažesnio meistriskumo reikalaujančių užkandėlių. Dėkojame „DanceDuo“ šokėjams ir jų vadovei Sandrai Krumhorn-Stasaitis, kurie puoselėja jaunosios kartos įvairiųjų meninių skonį.

Lietuviškumo pamokos Lemonte

AUDRONĖ SIDAUGIENĖ

Kiekvieną pavasarį, kai mokslo metai liuanistinėse mokyklose perkopia į ant-rają pusę ir jau galima stebėti pirmuosius mokslo metų rezultatus, mokytojai susirenka į konferenciją. Šiemet šis tradicinis renginys vyko kovo 22 d. Lemonte. Konferencijoje dalyvavo daugiau negu 60 mokytojų iš Maironio (Lemontas), Čikagos, Gedimino (Waukegan), „Žiburio“ (Detroitas), Indianapolisio, „Naujos kartos“ (Milwaukee), „Rasos“ (Naperville), Martyno Mažvydo (Minneapolis), o taip pat Los Angeles liuanistinių mokyklų.

Mokytojų konferenciją organizavo LB Švietimo taryba, padedant Lemonto ir Čikagos mokyklų administracijai. Visus susirinkusiuosius pasveikino Švietimo tarybos narė Laima Petrolūnienė ir Lemonto Maironio mokyklos direktorės pavaduotoja Giedrė Jonaitienė. Pagrindinį pranešimą „Ugdymo proceso turtinimas edukacinėmis naujovėmis“ skaitė mokytoja metodininkė Lina Venskutė iš Lietuvos. Mokytoja trumpai papasakojo apie save ir kodėl ji pasirinko šią specialybę. Pasakojo, kad jos mama daug metų dirbo mokykloje, ir visas Linos gyvenimas buvo susijęs su mokykla, tad mokytojos profesiją ji tiesiog „paveldėjo“ – dėl to yra labai laiminga. Mokytoja Venskutė pasidalino savo patirtimi, pamokino kolegas naudoti įvairius metodus aiškinant lietuviškus žodžius, pademonstravo keletą žaidimų, kurie padėtų klasėje ne tik sukaupti dėmesį ar pailsėti, bet ir parodytų kitą būdą, kaip įsiminti naują žodį ir jį suprasti.

Konferencija baigėsi praktinėmis užduotimis, kelios mokytojos taip pat pasidalino savo patirtimi.

Čikagos liuanistinės mokyklos ketvirtokų mokytoja Danutė Petraitienė pristatė naują vadovėlį ketvirtokams, kurį ji sukūrė ir kuriuo remiasi mokydama vaikus. Mokyklos direktorės pavaduotoja Loreta Timukienė supažindino kolegas ir su kitais mūsų mokyklos mokytojų paruoštais vadovėliais, praktinių užduočių knygutėmis ir priminė, kad šių vadovėlių galima užsisakyti (loretatim@gmail.com).

Po konferencijos dalyviai nesi-skirstė, nes Lemonte vyko koncertas, skirtas Kovo 11-ajai – „Geltona, žalia, raudona“. Šventės dalyvius ir žiūrovus pasveikino LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas. Lietuvių Fondo Tarybos pirmininkas Marius Kasniūnas šventės metu įteikė paramos čekius visoms Čikagos apylinkių liuanistinėms mokykloms. Švietimo tarybos narė Audronė Elvikienė pasveikino „Metų švietėjo“ premijos lauretę, ilgametę „Lithuanian Heritage“ stovyklos Dainavoje organizatorę ir vadovę Rimą Birutiene. „Gintarinio obuoliuko“ premija šiais metais buvo įteikta Lemonto Maironio mokyklos mokytojai, aukštesniosios mokyklos koordinatorei Taiydai Chiapetta.

Renginio svečias ir pagrindinis meninės programos atlikėjas buvo pianistas Rudolfas Budginas. Gimęs Plungėje muzikų šeimoje, jis anksti pamilo klasikinę muziką ir fortepijoną. Studijų metais Plungės muzikos mokykloje, Čiurlionio menų gimnazijoje, Lietuvos Muzikos akademijoje jis sie-

Mokytojų konferencijos dalyviai.

A. Sidaugienės nuotr.

Koncerto akimirkos

kė meistriškumo ir kuo daugiau progų būti scenoje. 1994 metais Rudolfui buvo suteikta pilna stipendija Pietų Kalifornijos universitete, Los Angeles, kur pianistas įgijo aukščiausią Muzikos daktarato laipsnį. Maestro jau ne pirmą kartą koncertavo Lemonte, bet pirmą kartą pasirodė su jungtiniu Čikagos apylinkių vaikų chorą, kuriam dirigavo Darius Polikaitis. Visi chorai ruošiasi šią vasarą vyksiančiai Dainų šventei, tad šis koncertas buvo geras būdas pasverti tai, kas jau išmokta. Ne dažnai tenka koncertuoti su tokiu profesionalu, o jei jis dar ir labai chariz-

J. Kuprio nuotraukos

matiška asmenybė ir moka sudominti ir maža, ir didelį, tad ir rezultatass išties pranoksta visus lūkesčius. Vaikai ir dainavo, ir šoko, ir šypsojosi... Trispalviais balionais, vaikų darbeliais išpuošta salė, patriotiškai nusiteikę jaunieji dainininkai, puikus profesoriaus Budgino pasirodymas – visa tai buvo gražus paskutinis valstybinių švenčių šventimo Čikagos apylinkėse akordas.

Koncerto metu bendravau su mokytojų konferencijos dalyvėmis iš „Naujosios kartos“ mokyklos Milwaukee. Mokytojos džiaugėsi: „Atrodo,

kad esame Lietuvoje – tiek daug dalyvių, daug žiūrovų.“ Kolegės grįžo kaimyninėn valstijon su nauju bagažu – žinios, naujos patirtys, pažintys ir nepakartojama nuotaika iš Čikagos.

Konferencijos ir koncerto dalyvių vardu dėkoju abiejų renginių organizatoriams už dar vieną lietuviškumo pamoką. Visi mes – liuanistinių mokyklų mokytojai, tėveliai, LF ir LB Švietimo taryba – gyvename ir dirbame dėl to paties – lietuviškumo grūdo sudauginimo emigracijos dirvonuose.

Audronė Sidaugienė
– ČLM direktorės pavaduotoja

Vakaras fotografui A. Keziui atminti

Ketvirtadienį, balandžio 2-ąją, Kinematografininkų sąjungoje rengiamas vakaras fotografui, JAV lietuvių kultūros veikėjui Algimantui Keziui atminti.

Vakaro, kurį Kinematografininkų sąjunga rengia kartu Nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka bei Fotomenininkų sąjunga, metu bus parodytas A. Kezio dokumentinis filmas „Jonas Aistis“ ir dokumentinis filmas apie A. Kežį „Susitikimai Stiknių kaime“. Filmo autoriai – Romualdas Požerskis ir Tomas Pabedinskas. Kino salėje bus iškabintos A. Kezio fotografinės kompozicijos iš ciklo „Angelai“, kurios saugomos Martyno Mažvydo bibliotekos archyvuose.

Fotomenininkas A. Kezys šių metų vasarį po sunkios ligos mirė Jungtinėse Amerikos Valstijose.

A. Kezys gimė 1928 m. Vištytyje, Vilkaviškio rajone. Pradžios mokyklą pradėjo lankyti Kybartuose, vėliau mokėsi Vilniaus III gimnazijoje. 1944

Algimantas Kezys (d.) jaunystėje su broliu Romu ir sesute Danute

Šeimyninio archyvo nuotr.

m. su tėvais pasitraukė į Vokietiją, mokyklos baigimo diplomą išgijo Dypholco lietuvių gimnazijoje. 1950 m. A. Kezys apsigyveno JAV, įstojo į jėzuitų

vienuolyną. 1959 m. baigė filosofiją Loyolos universitete Čikagoje. 1961 m. išventintas kunigu.

Fotomenininkas dirbo jaunimo

organizacijose, rūpinosi jų spauda. Redagavo laikraštį „Žvaigždė“. Jo iniciatyva 1966 m. Čikagoje įsteigtas Lietuvių fotoarchyvas (dab. Stasio Budrio archyvas), iki 2002 m. jam vadovavo. Nuo 1977 m. Amerikos lietuvių bibliotekos leidyklos vienas steigėjų ir vadovas. Devintojo dešimtmečio viduryje atsisakė kunigystės.

Fotografijos menu A. Kezys susidomėjo dar būdamas studentas, apie 1958 m. Nuo 1963 m. jis rengė individualias fotografijos parodas JAV, Kanadoje, Pietų Amerikos, Europos šalyse. Lietuvoje surengta daugiau kaip 10 kasmetinių parodų.

A. Kezys redagavo ir išleido monografijų, dailės ir fotografijų albumų. Parengė ir išleido apie 40 meno albumų, knygų. Sukūrė dokumentinių filmų apie lietuvių išeivijos žymius asmenis, kultūros įvykius, sukaupe lietuvių dailės archyvą. Jo fotografijų turi Čikagos meno institutas, Moderniojo meno ir Metropolitenno meno muziejai New Yorke, Nacionalinė biblioteka Paryžiuje.

ELTA

Vydūno fonde – garbingi svečiai

Š. m. vasario 22 d. profesorius Vytautas Landsbergis su žmona Gražina dalyvavo Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 25-mečio šventėje Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Ta pačia proga svečias aplankė Vydūno fondo būstinę, kur jam buvo įteikta knyga „Vydūno Fondai – 55“. Profesorius taip pat pasirašė svečių knygoje. 1991 metais už didžius nuopelnus lietuvių tautai, siekiant Lietuvos Nepriklausomybės V. Landsbergis buvo pagerbtas Vydūno Fondo metine premija.

Pirmoje eilėje (iš k): Maya Chiapetta, Marija Mantautė-Gudynaitė, Danielė Gudynaitė, Paulina Gudynaitė, Karolis Gudynas, prof. Vytautas Landsbergis, Lara Petronytė, Nida Petronienė ir Leopoldas von Braun. Antroje eilėje (iš k): LR garbės konsulai Algis Zaparackas ir Stanley Balzekas Jr., Akademinio Skautų sąjūdžio pirmininkas Ričardas Chiapetta, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Saulius Kuprys, Gintarija Gudynienė, LR garbės konsulas dr. Jonas Prunskis, LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, Robertas Vitas, Jūratė Variakojienė, Gražina Landsbergienė, Monika Ringytė, Vida Brazaitytė ir dr. Renata Variakojytė-Staniškienė.

Agnė Vertelkaitės nuotr.

Aleliuja, Kristus prisikėlė!

Kiekvienas pavasaris mums dovanoja atgaivą, džiaugsmą, Šv. Velykų nuojautą.

Tegul bundanti žemė gaudžia prisikėlimo varpais, nešdama Jums gerumo, vilties ir atpirkimo džiaugsmą.

Su šv. Velykomis!

Lietuvių skautų sąjunga

v.s. fil. Rūta Baltaduonytė-Lemon
L.S.S. tarybos pirmininkė

s. fil. Albertas Kerelis, Jr.
vyr. skautininkas ir Brolijos vadas

s. fil. Onutė Gecevičienė
v.s. pavaduotoja ir Seserijos vadė

v.s. fil. Ričardas Chiapetta
A.S.S. vadijos pirmininkas

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGĄ“

internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų

parašyti apie tai

administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą“ greičiau!

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

Draugo fondas

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 •

tel: 773-585-9500

www.draugofondas.org

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Vienuolika metų kai Lietuva NATO

Vilnius (BNS) – Lietuvos narystė NATO yra ne tik privilegija, bet ir pareiga, sveikindama šalies gyventojus su 11-osiomis narystės Aljanse metinėmis sako prezidentė Dalia Grybauskaitė.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius sveikindamas su narystės 11-osiomis metinėmis primena – Ukrainos rytuose tebesitęsianti Rusijos agresija dar labiau pabrėžia narystės NATO svarbą.

Farmacijos kompanijos bus skaidresnės?

Vilnius (Faktai.lt) – Farmacijos kompanijos privalės pranešti, kokiems sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistams sumokėjo už dalyvavimą profesiniuose moksliniuose renginiuose užsienyje.

40 farmacijos pramonės kompanijų, Europos farmacijos pramonės ir asociacijos federacijos (EFPIA) narių, pernai prisijungė prie Perleistų verčių atskleidimo kodekso ir įsipareigojo didinti verslo skaidrumą.

Šis kodeksas numato, kad farmacijos kompanijos viešai skelbs ne

„Šiandien galime pagrįstai didžiuotis visuomenės solidarumu ir parama Lietuvos gynybos ir saugumo politikos klausimams. Tai yra stiprus signalas, atgrasantis kitas šalis nuo bet kokių mėginimų abejoti Lietuvos pasirengimu drauge su savo sąjungininkais apginti mūsų žmones ir valstybę“, – Užsienio reikalų ministerijos išplatintame sveikinime sako L. Linkevičius.

apibendrintą informaciją, kiek pinigų buvo išleista medikams ar farmacininkam informuoti, jos išpareigtos skelbti konkrečius duomenis, ko-kiems asmenims buvo skirtos lėšos konferencijų registracijos mokesčiams, kelionių ir apgyvendinimo išlaidoms, atlyginimams už paslaugas ir konsultacijas, su kuo buvo sudarytos paramos sutartys ir pan.

Pirmą kartą tokios ataskaitos už 2015 metus kompanijų tinklalapiuose bus paskelbtos 2016 metais.

Ar Lietuva teisėtai apribojo investicijas į žemę

Briuselis/Vilnius („Mano ūkis“) – Europos Komisija (EK) nagrinės, ar Lietuva nepadarė pažeidimų, apribojusi investicijas į žemės ūkio paskirties žemę. EK nutarė oficialiai reikalauti, kad Lietuva ir dar trys valstybės – Bulgarija, Slovakija ir Vengrija – pateiktų paaiškinimus dėl įstatymų, kuriais reglamentuojamas žemės išsigijimas užsieniečiams.

Komisijos nuomone, valstybių įstatymuose yra nuostatų, kurias pagal ES teisę galima laikyti laisvo kapitalo judėjimo ir įsisteigimo laisvės ribojimu. Suvaržymai galimi, bet jie turi būti tinkamai pagrįsti ir atitikti nediskriminavimo bei proporcingumo principus. EK nuomone, dėl apribojimų investuotojai iš kitų ES valstybių narių gali būti diskriminuojami.

Pernai gegužę išgaliojęs žemės

pardavimo saugiklių įstatymas neleidžia ūkininkams ir susijusiems asmenims įsigyti daugiau nei 500 hektarų žemės. Daugiau jos gali pirkti tik gyvulių augintojai, o konkretus kiekis priklauso nuo auginamų gyvulių skaičiaus.

Šiuo metu norint įsigyti daugiau negu 10 hektarų žemės, pirkėjas privalo turėti trejų metų žemės ūkio veiklos patirties arba su žemės ūkiu susijusią specialybę, o ją parduoti jis gali tik panaudojus žemę pagal paskirtį penkerius metus. Norint įsigyti daugiau negu 10 hektarų žemės, reikia gauti Nacionalinės žemės tarnybos leidimą.

Įstatymas priimtas, baiminantis, kad Lietuvoje žemę supirks užsienio bendrovės ir tokiu būdu sužlugdys Lietuvos žemės ūkį.

Archeologai aptiko tūkstančių metų senumo kapą

Klaipėda (alkas.lt) – Tiesiant naujo magistralinio dujotiekio vamzdyną į Kuršėnus Klaipėdos rajone neįtikėtina rasta tūkstančių metų senumo kapas su unikalia urna.

Senovės baltų paminklų netoli Gargždų aptiko Vilniaus ir Klaipėdos universitetų archeologų komanda. Tyrinėtojus pribloškė tai, kad senesniais laikais sunaikintame iki 2,5 tūkst. metų senumo pilkapi dugne pavyko rasti beveik sveiką urną su mirusio žmogaus sudegintais palaikais.

„Šiais laikais aptikti naują, mokslui nežinomą pilkapį Vakarų Lietuvoje yra labai retas reiškinys. Gali būti, kad po žeme yra ir dar daugiau pilkapių likučių su urnomis, todėl tyrimai bus tęsiami“, – sakė archeologas dr. Gintautas Zabiela.

Pasak mokslininko, ikapių neaptikta, nes tuo laikotarpiu laidojant žmo-

Rastoji urna.

Archeologų nuotr.

nes nei ginklai, nei papuošalai į kapą nebuvo dedami. Mokslininkai spėja, kad atskirame pilkapyje ir didesnėje nei tuo metu įprasta – beveik pusės metro aukščio – urnoje buvo palaidotas ypatingą reikšmę bendruomenei turėjęs žmogus.

Putinas vėl išsidavė kariaujantis Ukrainoje

Maskva (BNS) – Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas pasirašė tris įsakus, kuriuos nurodoma suteikti „gvardijos“ statusą 83-iajai ir 11-ajai desanto brigadoms bei 83-iajam ryšių pulkui.

Anot politologų, tuo netiesiogiai pripažįstama, kad Rusijos pajėgos kovojo Ukrainos rytuose. Pasak V. Putino atstovo spaudai gvardijos statusas buvo suteiktas už didelius nuopelnus, už didvyriškumą ir narsą, parodytą karo veiksmuose.

Gynybos ministerija pažymi, kad šis garbingas titulas nesuteikiamas kariniams daliniams taikos metu. Rusijos gynybos ministerija atsisakė komentuoti V. Putino įsakus.

Garsus ginkluotės ekspertas Igoris Sutiaginas tvirtina, kad šie trys daliniai kovėsi Ukrainos rytuose, ir sako, jog tokiais apdovanojimais keliama karių dvasinė būseną.

„Abi oro desanto brigados kovėsi Ukrainoje, – sakė jis. – Abi jos patyrė nuostolių, ir gana nemažų“.

Obama priims popiežių Pranciškų

Washingtonas (ELTA) – Rugsėji lankydamasis Jungtinėse Valstijose, popiežius Pranciškų susitiks ir su Prezidentu Barack Obama. Baltieji rūmai paskelbė, kad B. Obama Katalikų bažnyčios vadovą priims rugsėjo 23 dieną.

Prezidentas ir popiežius tęs savo dialogą, kuri abu pradėjo per B. Obama viešnagę Vatikane 2014-ųjų kovą. Baltųjų rūmų duomenimis, bus aptariamos tokios temos, kaip kova su skurdu, aplinkosauga, elgesys su imigrantais ir pabėgėliais bei religijos

laisvės apsauga.

Po apsilankymo pas B. Obama Pranciškų rugsėjo 24-ąją taps pirmuoju popiežiumi istorijoje, pasakysiančiu kalbą abiejose Kongreso rūmuose. Rugsėjo 25 dieną jis kalbės JT Generalinės Asamblėjos visuotiniuose debatuose.

Pagrindinis popiežiaus vizito JAV tikslas yra vadinamasis Pasaulio šeimų susitikimas Philadelphijoje, kuris vyks kas trejus metus.

Popiežiaus pirmtakas Benediktas XVI JAV lankėsi 2008 metų balandį.

Vatikano muziejai atsivėrė benamiams

Popiežius benamiams aprodė Siksto koplyčią.

EPA-ELTA nuotr.

Roma (Vatikano radijas) – Vatikano muziejuose ir Siksto koplyčioje – specialus apsilankymas, skirtas 150 benamių grupei. Kovo 26 d. Vatikane saugomais meno kūrinių galėjo grožėtis ir Vatikano prieglobose gyvenantys benamiai. Jie buvo suskirstyti į tris grupes, kiekvienai paskirta po gidą. Grupės keliavo išskirtiniu maršrutu Vatikano valstybės viduje, praeidamos pro Šv. Mortos namus, kur gyvena popiežius.

Ekskursija prasidėjo neseniai pertvarkytame Karietų paviljone, vėliau Simonečio laiptais grupės pakilo į Kandelabrių ir Žemėlapinių galerijas, pasiekdamos Siksto koplyčią. Michelangelo šedevru Eleozinarijos svečiai galėjo džiaugtis netrikdomi kitų muziejaus lankytojų, nes ta proga koplyčios viešo

lankymo valandos buvo sutrumpintos. Po gidų lydimos ekskursijos ir bendros maldos visa grupė buvo palydėta į kavinę, kur jų laukė vakarienė.

Šiuo metu Eleozinarija rengia antrąją popiežiaus Pranciškaus dovnotų prizų loteriją, kuri vyks pro Šv. Apaštalo Petro ir Pauliaus iškilme, birželio 29 d. Loterijoje galima dalyvauti perkant 10 eurų kainuojantį bilietą. Jį galima įsigyti Vatikano vaistinėje, pašte, parduotuvėje, Vatikano muziejų knygynėlyje.

Pirmoji loterija vyko sausį. Atsižvelgdamas į tai, kad loterija pritraukė daug dosnių dalyvių ir rėmėjų, popiežius paskyrė daugiau prizų, kad būtų galima pakartoti iniciatyvą.

Atgautas Picasso paveikslas

Roma (BNS) – Italijos policija sugrąžino ispanų dailininko Pablo Picasso paveikslą, kurį vienas pensininkas, buvęs rėmų gamintojas Romoje, sakė gavęs jį beveik prieš 40 metų.

1912 metais aliejumi tapytas darbas „Violin e bouteille de bass“, kuriame kubistine maniera pavaizduotas smuikas ir alaus butelis, įvertintas 15 mln. eurų.

Specialioji Italijos karabinierių policija, ieškanti pavogtų meno kūrinių,

konfiskavo šį paveikslą, kai vie nas Romos gyventojas, kurio vardas nenurodomas, paprašė oficialaus leidimo išvežti jį į užsieninį aukcioną.

Tyrėjai jau patvirtino šio darbo autentiškumą.

Pensininkas sako paveikslą gavęs 1978 metais iš pagyvenusio kliento kaip dovaną, nes jis nemokamai restauravęs brangų savo kliento velionės žmonos turėtą rėmą.

Lietuviškos širdies ambasadorius Juozas Bačiūnas įamžintas solidžia knyga

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Šiandien Lietuvoje nedaug rastume žmonių, kurie žinotų, kas yra Juozas Bačiūnas. Enciklopedijose, internete surastume vos kelis sakinius apie šį žmogų – senosios lietuvių emigracijos Amerikoje atstovą, karjerą už Atlanto padariusį žinomą verslininką, įvairios lietuviškos veiklos mecenatą, Tabor Farm savininką, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininką. Tad galima tik stebėtis, jog Lietuvių išeivijos instituto mokslinė bendradarbių, daktarė Daiva Dapkutė parašė ir neseniai Lietuvių Fondo remiama išleido net 470 puslapių knygą apie šią išskirtinę asmenybę, kelis dešimtmečius labai ryškiai švietusią Amerikos lietuvių padangėje.

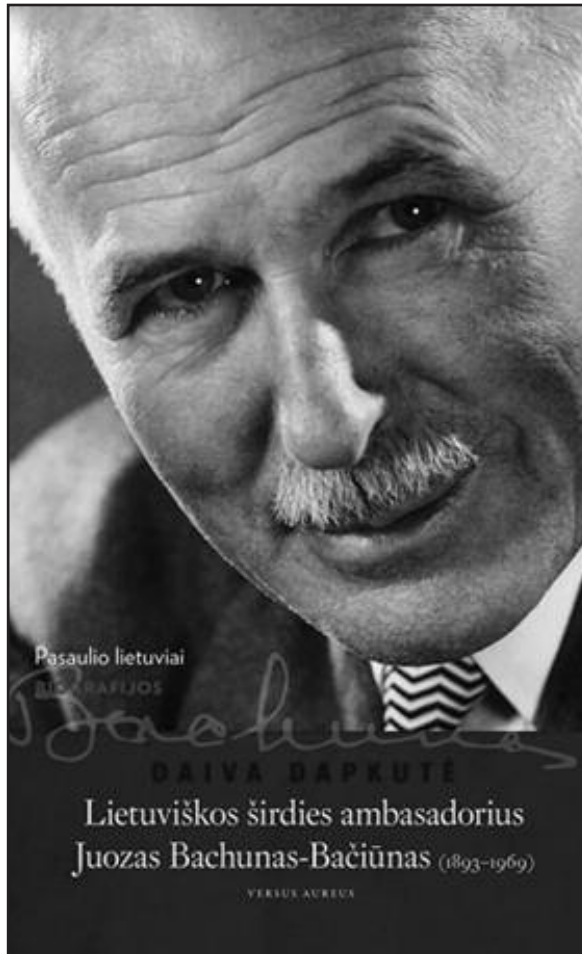
Manęs daug kas klausia, kodėl Juozas Bačiūnas? Kodėl pasirinkau žmogų, apie kurį beveik nieko nežinoma čia, Lietuvoje, o ir Amerikoje naujoji lietuvių karta mažai apie jį girdėjusi? Universitete dėstau studentams diasporos istoriją, pasakoju apie XIX amžiaus pabaigos ir vėlesnių laikų lietuvių emigrantus, jų likimus svetimose kraštuose ir pastebiu, kad mes labai mažai žinome apie senosios emigracijos bangos lietuvius, vadinamuosius *grynorius*. Ne tik Bačiūnas, bet ir daugelis kitų iškilių senųjų Amerikos lietuvių (pvz., Antanas Olšauskas, kunigas Antanas Staniukynas, kunigas Jonas Žilius, Jonas Tananevičius, Leonardas Šimutis, Antanas Olis) yra nepelnytai pamiršti ir tikrai verti atskirų monografijų. Dirbant Lietuvių išeivijos institute Kaune ir tyrinėjant diasporos istoriją dažnai tekdavo susidurti su Bačiūno pavarde, jo veikla, parama lietuvių. Vis tik nežinau, ar būtų užtekę ryžto imtis rašyti šio įdomaus žmogaus biografiją, jei ne šviesios atminties Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vytautas Kamantas – būtent jis buvo šios knygos iniciatorius, paraginęs imtis tyrimų. Rašyti knygą apie Juozą Bačiūną buvo išties įdomus darbas”, – pasakojo D. Dapkutė.

Daktarė priminė, jog Lietuva nuo XIX amžiaus pabaigos buvo viena iš daugiausia emigrantų turinčių rytų Europos valstybių: 1886–1914 metais į JAV atvyko nuo 300 iki 600 tūkstančių lietuvių, 1920–1940 metais emigravo apie 100 tūkstančių lietuvių, po Antrojo pasaulinio karo dar per 60 tūkstančių gyventojų paliko Lietuvą. Tai didžiuliai skaičiai, tačiau apie lietuvių diasporą, garsių tautiečių pasiekimus kituose kraštuose vis dar turima mažai žinių.

Amerikoje žinomas kaip Joe Bachunas (lietuviai jo pavardę dažnai rašydavo „Bačiūnas“), gimęs Jurbarko 1893-aisiais ir ketverių metų su motina išvažiavęs gyventi į Ameriką, Čikagą, kur jau buvo įsikūręs jo tėvas, šioje šalyje padarė svaiginančią karjerą nuo paprasto juodadarbio iki milijonieriaus ir įvairių lietuviškų iniciatyvų vieno pagrindinių rėmėjų. Knygos autorė aprašė, kokia sunki buvusi jo vaikystė – dažnai tekdavo užmigti iš alkio gurgiančiu skrandžiu, uždarbiauti visokiais atsitiktiniais darbais ir kartu su bendraamžiais paaugliais prie kelio pasirinkti anglies gabaliukų, kad būtų kuo šildyti namus. Dirbti jam teko nuo ankstyvos paauglystės, o gyvenimą pakeitė atėjimas į Čikagoje „Lietuvos“ laikraštį spausdinusią spaustuovę, kur jis išmoko rinkti raides, naktimis skaitydamas ir ten rastus leidinius.

Tuo metu „Lietuva“ buvo įtakingas ir įdomus Čikagos lietuvių laikraštis, o darbas jo redakcijoje turėjo didžiulės įtakos J. Bachuno akiračio plėtrai, jo tautiško ugdymui. Ieškodamas naujų iššūkių, jaunasis J. Bachunas aštuoniolika mėnesių 1914–1915 metais dirbo „Draugo“ laikraščio administratoriumi, kurio vienas iš leidybos vadovų kunigas Antanas Skripka buvo geras jo pažįstamas nuo vaikystės.

Jau tada J. Bachunas užmezgė daug naudingų pažinčių, dėl savo malonaus būdo jis buvo daugelio mėgstamas. Mokėdamas rašyti angliškai ir lietuviškai, jis tapo įvairių draugijų valdybų nariu, tai atvėrė dar naujų galimybių domėtis lietuvių visuomeniniu gyvenimu, jų organizacijomis, ką jis aktyviai darė iki pat mirties.

Knygos viršelis.

Vėliau, „Lietuvai“ išgyvenant finansinius sunkumus, laikraštis perėjo į naujų savininkų, tarp kurių buvo ir J. Bachunas, rankas. Jo redaktoriumi ir toliau liko būsimasis garsus diplomatas Bronius Kazys Balutis, bet atsirandant naujiems leidiniams laikraščiu buvo sunku konkuruoti ir 1920-aisiais jis nustojo eiti. J. Bachunas dėl pablogėjusios sveikatos jau anksčiau buvo iš jo išėjęs ir gydytojų patartas ieškojo vietos gamtoje, kur galėtų įsikurti. Taip 1919-aisiais jis išigijo Michigan valstijoje, Sodus vietovėje Tabor Farm poilsiavietę, kuri vėliau tapo ir per 60 metų buvo svarbi įvairių lietuviškų iniciatyvų vykdymo veikla, Lietuvoje žinoma kaip buvusi Prezidento Valdo Adamkaus nuosavybė ir Santaros-Šviesos organizacijos būstinė.

D. Dapkutė knygoje surinko labai daug įdomių

D. Dapkutė surinko daug ir labai įdomios medžiagos apie J. Bachuną. A. Vaškevičiaus nuotr.

faktų apie šios poilsiavietės veiklą, apie čia tvyrojusią lietuvišką dvasią, apie žmones, čia gyvenusius, apie čia vykusius lietuviškus renginius, apie jos savininko J. Bachuno bendravimą su poilsiavietės svečiais. Gražioje vietoje prie St. Joseph upės Ernest Tabor (1845–1944) įkurta poilsiavietė buvo ir ūkis, kur auginti galvijai, naminiai paukščiai, ir vieta, kur buvo galima poilsiauti vasaros sezonu nuo gegužės iki rugsėjo. Jei pirmaisiais metais Juozas ir jo žmona, vyro „generolu“ vadinta Marijona sulaukdavo 40 svečių per sezoną, tai vėliau sutvarkius poilsiavietę Tabor Farm virto amerikiečių poilsiautojų mėgstama vieta – jų skaičius siekdavo tūkstančius, čia buvo galima patekti ilsėtis tik su rekomendacija, vietas užsisakyti tekdavo iš anksto ir jau po savaitės jas tekdavo užleisti kitiems.

Verslas Bachunams gerai sekėsi, pokario metais verslininkas išigijo keletą kitų poilsiaviečių, išsiuomėjo viešbučių ir sukūrė visą vasarviečių tinklą – 1948–1952 metais J. Bachunas valdė septynias vasarvietes ir du viešbučius Floridoje. Verslas išgarsino sumanų lietuvių ir jis aktyviai įsijungė į JAV ir Kanados turizmo organizacijų veiklą, buvo įvairių draugijų valdybų ir tarybų nariu. Kelis dešimtmečius šiame versle daug ir sunkiai bei atkakliai dirbęs J. Bachunas 1954 metais atsiskakė daugumos investicijų ir pasiliko sau tik Tabor Farm, kuri buvo tarsi jo vizitinė kortelė. Lietuviams Tabor Farm savininkas sudarydavo sąlygas ilsėtis pigiau ar kartais nemokamai, čia vykdavo įvairių draugijų suvažiavimai, ilsėdavosi lietuvių menininkai, skambėdavo lietuviškos dainos. Čia suvažiudavo „Margučio“ kompanija, tautininkai, kuriems priklausė pats J. Bachunas, skautai, santariečiai, čia gimė ne viena nauja organizacija ar leidinys. Būtent čia penkis mėnesius 1941-aisiais gyveno ir į Ameriką atvykęs Prezidentas Antanas Smetona bei jo šeimos nariai.

1958-aisiais J. Bachunas, nutaręs, kad jam laikas į pensiją, ėmė ieškoti pirkėjo Tabor Farm, nes jos palikti nebuvo kam, šeima vaikų neturėjo. Jis norėjo, kad verslą perimtų lietuvis, kad čia tęstųsi lietuviška veikla ir būtų jaučiama lietuviška dvasia. Ilgos paieškos davė rezultatus tik 1961-aisiais, kai pavyko įkalbėti šį ūkį įsigyti būsimajam Lietuvos prezidentui Valdui Adamkui. Poilsiavietę jis tuo metu sutauptų neturėjusiems Adamkams pardavė be jokio pradinio įnašo, užstatu gavęs tik jų namą Čikagoje. Adamkai per kelerius metus išsimokėjo visą sumą, o šią vasarvietę jie sėkmingai valdė ir tvarkė iki 1983-ųjų, ji per tą laiką išliko lietuviškumo sala, kur rinkdavosi lietuviai ir buvo tęsiama įvairių organizacijų veikla.

„Adamkai taip pat norėjo parduoti sodybą lietuviams, bet norinčių neatsirado, tad ją išigijo amerikiečiai. Tada prasidėjo poilsiavietės smukimas, o 1990 metais Tabor Farm buvo uždaryta. Internete iki šiol veikia Tabor Farm gerbėjų svetainė, kurioje čia poilsiaavę žmonės dalijasi nepamirštamais įspūdziais ir prisiminimais. Aš pati nebuvau tose vietose, bet teko girdėti, kad dabar ten vietoj poilsiavietės ir golfo laukų tik dirbami kukurūzų laukai ir nė ženklo buvusio gyvenimo”, – sakė knygos autorė.

Knygoje aprašoma ir J. Bachuno iniciatyvos įsteigti „Margutį“. Keliaujant Bachunams su muziku, komiku Antanu Vanagaičiu po Ameriką Utica miestelyje New Yorke valstijoje gimė mintis leisti periodinį leidinį, nes Amerikos lietuviai įrodė labai mėgstą humorą, linksmus pasirodymus, dainas. Po gastrolių Tabor Farm gimė leidinys „Margutis” – pirmas jo numeris 1928 metais išėjo didžiuliu beveik 50 000 egzempliorių tiražu. Bachunas apmokėjo „Margučio” leidybą ir finansavo ją dar pusę metų. Vėliau imta galvoti, kad reikia praplėsti „Margučio” veiklą įsteigiant radijo valandėlę – A. Vanagaitis savo radijo transliacijas pradėjo 1932 metų balandžio 11-ąją. „Margučio” radijas buvo toks populiarus, kad nuo 15 minučių jo trukmė ilgėjo iki 30, po to – 45, galiausiai sekmadieniais imta transliuoti net dvi valandas.

„Margučio” žurnalas baigė savo egzistavimą 1965 metais, o „Margučio” radijas, kurio administracinius darbus po L. Vanagaitienės žūties perėmė V. Adamkus, toliau sėkmingai tęsė transliacijas ir išgyveno dar daug metų iki pat 2011-ųjų, kai buvo uždarytas.

J. Bachuno indėlis į „Margutį“ – ir finansinis, ir moralinis yra didžiulis ir sunkiai išmatuojamas.

J. Bachunas buvo ne tik nuolatinis lietuviškos spaudos skaitytojas, prenumeratorių, rėmėjas, bet ir lietuviškų knygų, leidinių leidėjas. Ne viena knyga dienos šviesą išvydo jo iniciatyva ir su jo parama. Atskirame Tabor Farm poilsiavietės pastate Bachunas buvo išsirengęs nedidelę spaustuve, kurioje buvo leidžiami įvairūs leidiniai. Aprašydama paties J. Bachuno išleistas knygas, D. Dapkutė teigia, kad jos „buvo geriausias paminklas lietuvių išsivijimo asmenų ir jų veiklos atminimui įamžinti“. Nemažai lietuvių bei nusipelnusių žmonių (tokių, kaip Antanas Olšauskas, Antanas Olis, Vincas Jokubynas ar Antanas Vanagaitis) šiandien gal net nebūtų žinomi, jei ne šie leidiniai. J. Bachuno išleisčių knygų sąrašas knygoje „Lietuviškos širdies ambasadorius“ užima net du puslapius.

Prie J. Bachuno kapo – jo našlė ir V. Adamkus.

Daug energijos ir pinigų J. Bachunas įdėjo į laikraštį „Dirva“, kuris kaip „tautinės krypties“ leidinys Clevelande pradėjo eiti 1916 metais. Jis ne kartą davė paskolas laikraščio leidimui, gelbėjo esant sunkmečiui, nors tautininkai jį ne kartą įskaudino. Apie konfliktus su Julium Smetona bei kitais tautininkų veikėjais knygoje taip pat yra nemažai rašoma. Net po mirties jis savo testamentu paliko „Dirvą“ leidusiai „Vilties“ draugijai nemažą pinigų sumą, kad leidinys eitų ir toliau, tad „Dirva“ tebegyvuoja iki šiol.

Įdomiai ir gyvai knygoje aprašoma vienintelė Bachunų kelionė į Lietuvą 1931-aisiais, susitikimai čia su įvairiais žmonėmis, valdžios atstovais, giminių lankymai, laisvalaikis žvejojant Nemune. Po kelerių metų, 1938-aisiais J. Bachunas kartu su dar keliais Amerikos lietuviais už savo veiklą bei nuopelnus Lietuvai buvo apdovanoti Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino ordiniais. „Visą gyvenimą J. Bachunui teko gyventi tarp dviejų pasaulių: amerikietiškojo ir lietuviškojo. Jam tai niekada nekėlė problemų, jis buvo geriausias pavyzdys, kad lietuvių tautybė nėra kliūtis gyvenimui, verslui ir gerovei svetimame krašte susikurti ir net pripažinimui užsitarnauti“, – teigia knygos autorė.

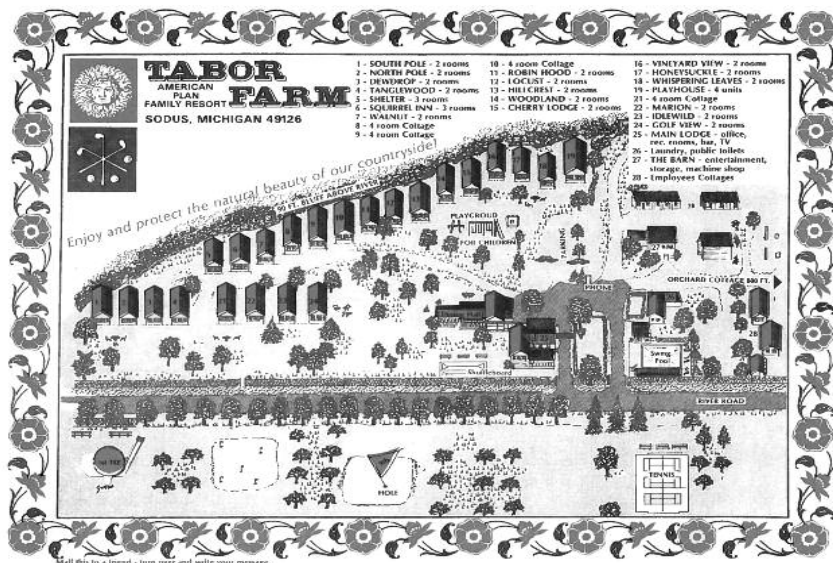
Dar viena labai svarbi J. Bachuno veiklos sritis – jo darbas kuriant ir va-

dovaujant Pasaulio Lietuvių Bendruomenei (PLB). Į jos veiklą verslininkas įsijungė tada, kai naujai kuriamą organizaciją lydėjo nepasitikėjimas ir abejonės, o laikas įrodė, kad ši organizacija, sėkmingai dirbanti ir dabar, buvo labai reikalinga. 1963 metais PLB Seime valdybos pirmininku išrinktas J. Bachunas pasiūlė leisti periodinį leidinį, ir lapkritį pasirodė pirmasis „Pasaulio lietuvių“ numeris. Jis atvėrė duris į organizaciją jaunimui, pasiūlęs surengti pirmąjį pasaulio lietuvių kongresą, kuris Čikagoje įvyko 1966 metais. Tai buvo pirmas žingsnis į būsimą Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungą, įkurtą 1972-aisiais. PLB veiklą jis nuolat svariai rėmė pinigais, finansavo ir „Pasaulio lietuvių“ žurnalo leidybą, kuri tęsiasi iki šiol. Jis buvo vienas organizatorių ir rėmėjų, kad 1964-aisiais Šiaurės Amerikos lietuvių krepšinininkai galėtų nukeliauti į Australiją.

Juozas Bachunas daug keliavo, lankė lietuvių gyvenančius įvairiuose pasaulio kraštuose – Europoje, Australijoje, Pietų ir Šiaurės Amerikoje. „Paprastumas, draugiškumas, tolerancija ir šypsena atverdavo jam lietuvių namų duris bet kurioje šalyje, visur jis būdavo laukiamas ir šiltai priimamas“, – rašo D. Dapkutė. Itin šilti santykiai užsimezgė su Australijos lietuviais – juos pirmininkas tris kartus lankė, bendravo, dalyvavo daugybėje susitikimų. Būtent Australijos lietuviai ir suteikė jam „lietuviškos širdies ambasadoriaus“ vardą, kurį knygos autorė panaudojo leidinio pavadinime. D. Dapkutė turėjo galimybę pati apsilankyti Australijoje ir įsitikinti, kad J. Bachunas iki šiol čia tarp lietuvių prisimenamas ir minimas geru žodžiu, o Adelaidės mieste Lietuvių namuose tebeveikia J. Bachuno vardu pavadinta biblioteka.

1968-aisiais J. Bachunas, taip ir likęs vieninteliu PLB pirmininku tarp senosios kartos emigrantų *grynoriu*, buvo perrinktas antrajai kadencijai, nors jau tada jautė, kad gyventi liko neilgai – staigi mirtis jį ištiko 1969-ųjų sausį. Simboliška, kad vienas iš paskutinių jo laišku buvo pasiteiravimas Čikagos spaustuvei dėl kainų ir sąlygų „Pasaulio lietuviui“ leisti. Lietuviškumo išlaikymu jis rūpinosi ir po mirties – testamentu paliko stambesnes sumas kelioms lietuvių institucijoms. Pasak D. Dapkutės, neįmanoma pasakyti, kiek pinigų lietuviškai veiklai paaukojo J. Bachunas – vieni mini, kad kasmet jis tam skirdavo 5, kiti – kad 10 procentų nuo savo pelno. Dažnai įvairias iniciatyvas, asmenis, organizacijas, leidinius jis remdavo anonimiškai ir niekada nemėgo girtis savo darbais.

Visą gyvenimą praleidęs svetimame krašte, čia sukūręs verslą ir tapęs garsus tarp amerikiečių, Juozas Bachunas niekad nenutolo nuo lietuvių ir lietuviškos veiklos. Pats J. Bachunas teigė, kad sugebėjimą likti lietuviu svetimame krašte lemia „pirmiausia turbūt žmogaus apsisprendimas, jo išauklėjimas, nuotaikos šeimoje, jo sugebėjimas teisingai įvertinti aplinkos viliojimus ir blizgučius“. Pasak jo, neįmanoma lietuvių priversti būti lietuviu tik sakant „tu gimėi lietuviu, tu

Garsiosios Tabor Farm schema

Autorės archyvo nuotraukos

turi tokiu ir būti“. Jis pats niekad nebijojo prisipažinti kilęs iš Lietuvos kaimo ir didžiudavosi esąs „ūkininkas“. Dalyvauti lietuviškoje veikloje, remti ją finansiškai, pačiam Bachunui buvo ne tik jo, kaip lietuvių pareiga, bet ir gyvenimo malonumas.

Daug įdomių prisiminimų knygos autorei papasakojo gerai J. Bachuną pažinęs Prezidentas V. Adamkus, stebėjęs, „iš kur pas jį buvo susikaupę tiek stiprios meilės savo tautai“? Ir Lietuvių tautinėse kapinėse Čikagoje, kur ilsisi didžiojo lietuvių palaikai, antkapje iškalta Bachuno mėgstami Juozo Tumo-Vaižganto žodžiai: „Siekdamas laimės kitiems lietuviams – pats laimingas tapau“.

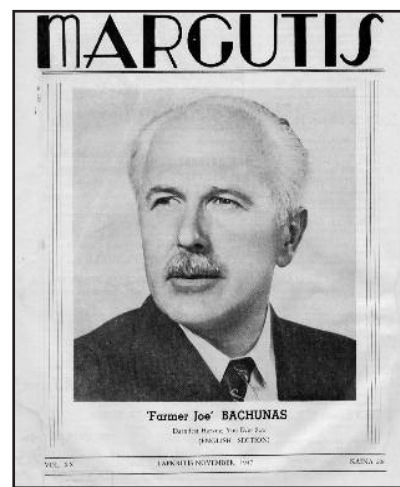
1966 metais J. Bachunas laiške B. Railai rašė: „Tvirtai tikiu, kad visas tas jaunimas perims mūsų 'nunokusių jaunuolių' visuomeniškus darbus (...) taipgi tikiu, kad lietuviška dvasia ilgai, ilgai gyvens tarp jų ir per juos Lietuvos meilė bus gyva pakol atgaus Lietuva savo Nepriklausomybę“. Jo pranašiški žodžiai išsipildė.

J. Bachunas turėjo du brolius, jau Amerikoje gimusius Walterį ir Aleksandrą. Jų lietuviška veikla per daug netraukė, net ir pati M. Bachunienė ne visada pritardavusi vyro lietuviškoms iniciatyvoms. Kai rinkdama medžiagą knygai jos autorė kreipėsi į Amerikoje gyvenančius J. Bachuno giminaičius, sulaukė tik Aleksandro sūnaus Tedo mandagus atsakymo, jog apie savo garsųjį dėdę jis mažai ką prisimena ir gali papasakoti. Daug įdomios medžiagos jai pateikė Horstas Žibas, Vytautas

Kamantas, Vytautas Šliūpas, Liudas Šmulskštys, Algimantas Gureckas ir kiti asmenys.

Didžiulį darbą rengdama ir leidama tokią knygą atlikusi D. Dapkutė džiaugiasi, kad iš užmaršties prikelta neeilinė asmenybė, o tokių asmenybių būta ir daugiau – jau netrukus turėtų pasirodyti jos kolegės Dalios Kuzinienės monografija apie J. Bachuno bendražygį ir jo darbų tęsėją, kitą PLB pirmininką Stasį Barzduką.

P. S. Balandžio 2 d., ketvirtadienį, Vilniaus paveikslų galerijoje, dalyvaujant Prezidentui Valdui Adamkui, autorei Daivai Dapkutei, prof. Egidijui Aleksandravičiui bei leidyklos „Versus aureus“ direktoriui Arturui Mickevičiui, vyks knygos „Lietuviškos širdies ambasadorius Juozas Bachunas-Bačiūnas“ pristatymas.

„Margučio“ viršelis.

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ

SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ

7600 W. College Drive

Palos Heights, IL 60463

Tel. 708-361-5550

Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai

6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

Akių ligos – chirurgija

150 E. Huron, Suite 1000

Chicago, IL 60611

Valandos susitarus

Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS

DR. DAIVA BIDVA

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą

Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai

4647 W 103 St, Oak Lawn, IL

25 E Washington, Ste 1121,

Chicago, IL

Tel. 708-422-8260

Velykinis atvirukas dabar retas svečias

Vilnius: Marijos Šlapelienės leistame atviruke – Aušros Vartų vaizdas.

ŽIVILĖ KAVALIAUSKAITĖ

„Išgirdę gaudžiant Velykų varpams užmirškit žemiškus vargus, atvažiuokit palinksminti mūs“, – taip linkima viename iš senųjų velykinių atvirukų, saugomų Šiaulių „Aušros“ muziejuje. Šiandien proginius atvirukus drastiškai išstumia elektroninė erdvė.

Du leidybos pakilimai

Muziejaus fonduose saugoma apie 500 proginių – kalėdinių, velykinių, vardo dienos – atvirukų, išleistų iki 1940 metų. Velykinių, lyginant su kalėdiniiais, nėra daug.

Aktyviausią atvirukų leidybos laiką Lietuvoje muziejinkas Almantas Šlivinskas skiria į du etapus. Pirmasis pakilimas buvo apie 1905 metus, jau atgavus lietuvišką spaudą. Šie atvirukai dar nebuvo proginiai – dažniausiai su miestų vaizdais, etnografiniais elementais. Proginiai atvirukai atsiranda apie 1908–1910 metus. Antrasis atvirukų leidybos pakilimas pasikartojė po Pirmojo pasaulinio karo.

„Vakarų Europoje atvirukų leidyba buvo nuslūgusi dėl išsiplėtojusio telefoninio ryšio, Lietuvoje šis ryšys dar nebuvo stipriai išplitęs. Pas mus atvirukų bumas ėmė slūgti ketvirtajame dešimtmetyje“, – sako A. Šlivinskas.

Beveik visi carinio laikotarpio atvirukai leisti užsienyje, Vakarų Eu-

Atvirukai: Užsienyje tarpukariu išleistų atvirukų perleistos laidos Lietuvoje su lietuviškais užrašais. Iš „Aušros“ muziejaus rinkinių

ropoje (Prancūzijoje, Vokietijoje, Italijoje), ant kai kurių puikuoja lietuviškas užrašas, linkintis linksmų šv. Velykų. Kiti į rinką atėdavo ir be lietuviškų užrašų.

Velykoms tiko ir kunigaikščiai

Identifikuotų Šiaulių leidėjų velykinių atvirukų muziejus neturi – leidėjai šios šventės atvirukais dažkodėl nesidomėjo.

A. Šlivinskas parodo Marijos Šlapelienės knygyno Vilniuje leistus atvirukus, jie datuojami 1908–1910 metais.

Atvirukai spalvinti rankomis, tad yra skirtingų atspalvių. Atvirukai įdomūs siužetu su etnografiniais elementais: moterys margina margučius. Viename iš atvirukų moteris vilki tautinį kostiumą.

M. Šlapelienė šv. Velykoms leido ir patriotiškus atvirukus. Viename iš jų didelio kiaušinio formos fone – kunigaikščiu Vytauto, Gedimino, Kęstučio, Algirdo, kunigaikštienės Birutės atvaizdai.

Religinio siužeto juodai baltame atviruke matyti Vilniaus Aušros vartai – toje gatvėje M. Šlapelienė turėjo knygyną.

Skautai: Vizitinės kortelės formato atvirukai, pagal dabartinę atvirukų tipologiją vadinami dovanų atvirukais. Atvirukų herojai – skautai.

Cariniu laiku tokie atvirukai, pasak A. Šlivinsko, kainuodavo apie 5 kapeikas. Atvirukai, išleisti ant fotopapieriaus, kainuodavo 1 kapeiką. Pašto ženklas į užsienį atėdavo 7 kapeikas, imperijos viduje – 5 kapeikas.

Leido ir emigracijoje

„Ypač užsienietiškuose atvirukuose dominuodavo viščiukai, zuikučiai. Marginami kiaušiniai matomi tik lietuviškuose atvirukuose. Vakarų šalių atvirukuose irgi yra kiaušinių, bet jie labai išdidinti, atrodo nenatūraliai, pompastiškai“, – sako muziejinkas.

Dar viena iš Vakarų atkeliavusių atvirukų siužetų kategorija – sentimentalūs vaizdai, juose įamžintos nudailintos porėlės, vaikai. Tokie atvirukai turėjo paklausą.

Įdomūs ir žaismingi maži atvirukai – vizitinių kortelių formato. Vieni iš jų yra su skautų organizacijos simbolika. Šie atvirukai – praėjusio amžiaus trečiojo-ketvirtąjo dešimtmečio, su lietuvišku tekstu. Tokių atvirukų atėdavo ir iš Vakarų Europos.

A. Šlivinskas paima originalių tarpukariu pieštų vienetinių atvirukų krūvelę. Jų autorius neįvardytas: lieka paslaptis, kas slypi po inicialais.

„Jau tais laikais šie atvirukai išsiskyrė iš bendros masinės produkcijos“, – grožisi A. Šlivinskas.

Leidyba: Tipiškas užsienyje pagal Lietuvos leidėjų užsakymą perleistas atvirukas su gramatinėmis klaidomis. XX amžiaus 3 dešimtmetis.

ATLANTIC Express Corp.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

SIUNTINIAI

LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, UKRAINA, RUMUNIJA

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136

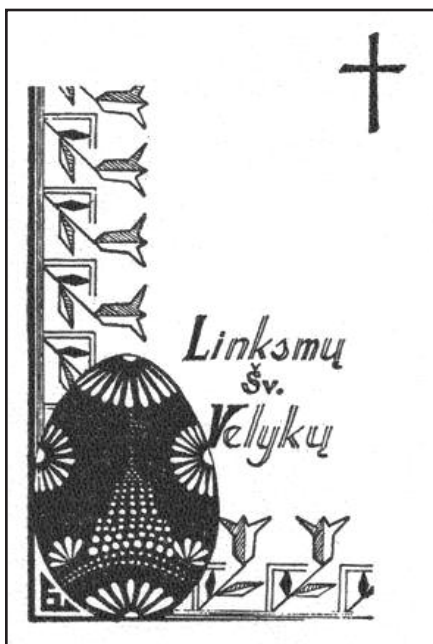
Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

Centrinio ofiso adresas:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

<p><small>MAIJA</small> Granitex 704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1838</p> <p><small>MAIJA</small> Blomed 380 Townline Rd. Mundelein, IL 60080 Tel: 847-566-8676</p> <p><small>MAIJA</small> Blomed 2 4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-656-2430</p> <p><small>MAIJA</small> Galos Caves 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701</p> <p><small>MAIJA</small> Extreme Exteriors 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155</p> <p><small>MAIJA</small> Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700</p> <p><small>MAIJA</small> Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919</p>	<p><small>MAIJA</small> Smilga 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929</p> <p><small>MAIJA</small> Lithuanian Plaza 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866</p> <p><small>MAIJA</small> Kunigaikščių Užėiga 6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622</p> <p><small>MAIJA</small> Rūta 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882</p> <p><small>MAIJA</small> Always With Flowers 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339</p> <p><small>MAIJA</small> Eurus Deli 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290</p> <p><small>MAIJA</small> Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000</p>
---	---

Emigracija: JAV Vydūno fondo XX amžiaus 6–7 dešimtmetį išleisti atvirukai.

Į pelningą proginių atvirukų verslą tarpukariu buvo išjungę daug Lietuvos leidėjų, fotografų. Greta užsienio autorių pieštų atvirukų pasirodė ir lietuvių autorių: A. Varno, A. Galdiko, P. Galaunės. Jų piešiniai išsiskirdavo lietuvių liaudies ornamentikos darbams būdinga stilistika.

Atskira kategorija – žaisliniai atvirukai. Muziejus turi atviruką su nupiešta baidykle, jame išlikęs įtaisyta mechanizmas, sukęs nežinomą detalę.

Tarybinių metų velykiniai atvirukai – fotografuoti, leisti nelegaliai, pardavinėti prie bažnyčių, turguose. Dažniausiai tai buvo tarpukario atvirukų fotokopijos. Muziejus nemažai tokių atvirukų turi iš kolekcininko Antano Dilio dovanotos kolekcijos.

Atvirukus po karo leido ir emigrantai JAV. Daugiausia – Vydūno jaunimo fondas, Ateitininkų namų fondas. Maždaug 1948–2000 metais emigracijoje išleistuose atvirukuose vyrauja Kalėdų tema, velykiniai tėra keli. Emigracijoje leistuose atvirukuose atsikartoja tarpukarinė stilistika, išliko tėvynės ilgesį atspindintys elementai: koplytstulpiai, namų vaizdai.

Forma: Iškarpytas atvirukas, išleistas Vakarų Europoje tarpukariu.

Patriotizmas: Marijos Šlapelienės knygyne Vilniuje 1908–1911 metais išleistas velykinis atvirukas su patriotiniu užtais.

Tarpukario atvirukus paskutiniame praėjusio amžiaus dešimtmetyje buvo perleidusi „Minties“ leidykla.

„Aušros“ muziejus irgi yra perleides senųjų atvirukų. Pasak A. Šlivinsko, žmonės jais domisi, išsigija, nes akį patraukia netikėtas, mielas vaizdas.

Reikia emocinio užtaiso

Dabar proginiai atvirukai nyksta dėl elektroninės erdvės. Jei kalėdiniai atvirukai siunčiami, tai velykinių atvirukų asortimentas, tiražas mažėja drastiškai. O leidyboje vyrauja kosmopolitinė produkcija.

„Norėtusi, kad mūsų žmonės naudotų pačių sukurtus atvirukus. Tokie atvirukai labai įdomūs. Mes juos irgi kaupiame, saugome. Jei yra aukštos meninės vertės, jie patenka į pagrindinį rinkinį, – sako A. Šlivinskas. – Norėčiau, kad žmonės nesigundytų elektroniniais atvirukais, bet idėtu savo širdies šilumą. Nesvarbu, kad nebus tobuli, bet matysis emocinis užtaisas.“

www.skrastas.lt

Spalva: Rankomis spalvinti atvirukai, išleisti M. Šlapelienės knygyne Vilniuje apie 1908–1910 metus. Atvirukai skiriasi atspalviais.

„Linkiu, kad žmonės daugiau atvirukų kurtų patys“, – sako „Aušros“ muziejaus muziejninkas Almantas Šlivinskas. Giedriaus Baranausko nuotr.

Užgeso Onos Šadeikienės gyvybės liepsnelė

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

Kaip norėtusi pasakyti tiek daug, bet širdis neišsirenka tinkamų žodžių,

Kaip norėtusi būti šalia ir tiesiog apkabinti, bet atstumas skausmingai viską užgožia.

Lieka mintys ir žodžiai, neištarti žodžiai, kurių niekas, išskyrus Tave, nesupras...

Viskas telpa Tavy, Tavo žodyje MAMA..

Ona Šadeikienė Juozo Vaičiūno nuotr.

Sekmadienį, kovo 15 d., per „Lietuviškų melodijų“ radijo programą išgirdome liūdną žinią, kad po sunkios ligos, sulaukusi garbingo amžiaus (98 m.), savo žemiškąją kelionę baigė Ona Šadeikienė.

Atsisveikinimas su a. a. Ona Šadeikiene ir atminimo šv. Mišios vyko ketvirtadienį, kovo mėn. 26 d., Dievo Apvaizdos lietuvių parapijoje, Southfield, MI. Bažnyčios priangyje velionės sūnų – Rimo ir Stasio – rūpesčiu buvo išdėliotos nuotraukos, bylojusios apie Velionės ir jos šeimos gyvenimą.

Gedulingas šv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė parapijos klebonas kun. Gintaras Antanas Jonikas. Šv. Raštą skaitė Algis Kaunelis, vargonavo ir giedojo buvęs Šv. Antano parapijos vargonininkas Erik Bak. Baigiantis Mišioms Val S. Bauža laidotuvių namų direktorė Yolanda Zaparackienė vedė atsisveikinimą su a. a. Ona Šadeikiene.

Po Mišių urnos su a. a. Onos Šadeikienės ir jos vyro a. a. Česio Šadeikos pelenais buvo atvežtos į Švento Kapo (Holy Sepulchre) kapines, Southfield, MI. Paskutines šioje žemėje religines apeigas velionei atliko kun. G. A. Jonikas. Šeima ant abiejų urnų užbėrė Lietuvos žemės, dalyvavusieji apeigose padėjo po gėlę. Vėliau urnos buvo palaidotos, sukalbėjus maldas ir sugiedojus giesmę „Marija, Marija“.

Gedulingi pietūs, kuriuos ruošė nuolatinei parapijos šeimininke Regina Greenhalgh su talkininkėmis, vyko Dievo Apvaizdos parapijos svetainėje. Vaisės laimino klebonas kun. G. A. Jonikas. Sūnus Stasys Šadeika savo ir brolio Rimo vardu padėjo visiems už dalyvavimą laidojant jų Motiną. Skautų vardu kelis žodžius tarė Liūda Rugienienė, gražiai prisiminusi Onos Šadeikienės veiklą ir pasišventimą šioje organizacijoje. Seselė Zosė Strakšytė Velionę prisiminė kaip visų darbų talkininkę.

Ona Šadeikienė gimė 1916 m. lapkričio mėn. 3 d. Apytalaukio parapijoje, Kėdainių rajone, Juozo ir Antaninos Atkočiūnų šeimoje. Ona augo su broliais ir vyresne seserimi Apolonija. 1927 m. mirė tėvas. Ona Kaune studijavo farmaciją. 1943 m. susituokė su Česiu Šadeika. Karui baigiantis pasitraukė į Vakarus, ketverius metus gyveno pabėgėlių stovykloje Ausberge, Vokietijoje. 1949 m. šeima atvyko į Ameriką ir trumpam apsigyveno New Yorko ir Vermonto valstijose. 1952 m.

atvyko į Detroitą, kur vyras Česys rado darbą automobilių pramonėje. Nuo 1964 m. gyveno Farmington Hills, MI. Ona ir Česys Šadeikos užaugino du sūnus – Rimą ir Stasį. Vyras Česys Šadeika mirė 2002 m. gruodžio mėn. 3 d. Daugiau kaip 12 m. O. Šadeikienė valdė nuosavą parduotuvę Detroito. Ji taip pat dirbo butų ir namų tvarkytoja.

Ona Šadeikienė buvo ilgametė Šv. Antano lietuvių parapijos Detroito parapijietė, „darbščioji bitele“, talkino kiek jėgos leido iki pat šios parapijos uždarymo 2013 m.; priklausė Šv. Antano parapijos altoriaus draugijai. Matėme ją parapijoje, kurią ji dosniai rėmė finansiškai ir darbu, beveik kiekvieną sekmadienį. Ona Šadeikienė visuomet mielai sutikdavo talkinti renginių metu. Priklausė šioms organizacijoms ir buvo jų valdyboje: Detroito lietuvių organizacijų centrui (DLOC), Bendram Amerikos lietuvių fondui (BALF-o 76-ajam skyriui), Stasio Butkaus šaulių kuopai, Šarūno jūrų skautams, tautininkams bei Amerikos lietuvių radijo klubui. Taip pat ji buvo įvairių proginių renginių vyriausioji šeimininkė. Priklausė Tautos fondui ir Birutietėms bei Lietuvos Vyčių 102 kuopai. Daug metų dosniai rėmė ir talkino šios organizacijos padaliniui „Aid to Lithuania“ („Pagalba Lietuvai“), su Vyčių 102 kuopos nariais ir parapijos talkininkais rūšiuodavo vaistus ir medikamentus siuntimui į Lietuvą per „World Medical Relief“ agentūrą jūriniais talpintuvais. 2013 m. Ona Šadeikienė išijungė į Dievo Apvaizdos lietuvių parapiją, Southfield, MI. O. Šadeikienė rėmė lietuviškas organizacijas ir veiklą. Laisvalaikio mėgo daržininkystę, bendrauti su žmonėmis, vaišinti, dainuoti, skaityti lietuvišką spaudą, daryti „šiaudinukus“, gaminti savo skanųjį naminį sūrį, siūti ir lėlytes puošti savo pasiūtais ir išsiuvinėtais tautiniais rūbeliais.

Giliai nuliūdę liko sūnūs Rimas ir Stasys bei giminės Lietuvoje.

Ilsėkis ramybėje, brangi Mamyte, Dievo Apvaizdos parapijietė ir drauge. Visuomet maloni, dosni ir besišypsanti – štai tokia buvo mūsų darbščioji Ona Šadeikienė! Tokią mes ją ir prisiminsime – nuoširdžią ir kuklią lietuvę.

www.draugas.org/mirties.html

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Didžiąją savaitę** išeis dvi „Draugo“ laidos – antradienio ir šeštadienio.

■ **Kviečiame į Kryžiaus kelią** Čikagos miesto centre Didijį penktadienį, balandžio 3 d. Procesija prasidės 8:45 val. r. „Daley Plaza“ aikštėje ir pasibaigs apie pietus „Holy Name“ katedroje. Procesijos stotelių metu bus giedama, klausoma apmąstymų ir Šv. Rašto skaitinių. Informacija: www.wayofthecrosschicago.org

■ **Balandžio 5 d., sekmadienį, 9 val. r.** Prisikėlimo šv. Mišias Šv. Antano bažnyčioje, Cicero (50 Ave. ir 15 St.) atnašaus kun. Antanas Gražulis, SJ, giedos parapijos choras.

■ **Balandžio 11 d., šeštadienį, 2 val. p. p.** Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 South Pulaski Road, Chicago, IL) muziejaus

Moteryų gildija rengia Tony Mankaus knygos „Where Do I Belong? – An Immigrant's Quest for Identity“ pristatymą. Popietę ves adv. Aleksandras Domanskis. Bus vaišės, skambės muzika.

■ **Balandžio 12 d., sekmadienį, 9 val. r. Šv. Antano bažnyčioje** Cicero šv. Mišias atnašaus kun. Antanas Gražulis, SJ. Po šv. Mišių – Atvelykio pusryčiai. Visi kviečiami ir laukiami.

■ **Balandžio 12 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** Pasaulio lietuvių centro (PLC) moterų renginių komitetas kviečia visus į Atvelykio vaišės PLC didžiojoje salėje. Skanių patiekalų įvairovė, meninė programa ir jaukus bendravimas. Pasiteirauti galite PLC raštiniėje tel. 630-257-8787.

DRAUGAS 773-585-9500

VAIKŲ - JAUNIŲ KREPŠINIO TURNYRAS

Čikagoje

Gegužės 23 - 24 d.

Jr B (mergaitės ir berniukai)	1999-2000
Jr C (mergaitės ir berniukai)	2001-2002
Jr D (mergaitės ir berniukai)	2003-2004
Jr E (maišyta)	2005-2006
Molecules (maišyta)	2007-2008

Daugiau informacijos
tel: 630-999-5312 arba clkbball@yahoo.com

Asmens tapatybės kortelės bus išduodamos ir užsienyje

Asmens tapatybės kortelės nuo šiol bus išduodamos ne tik Lietuvoje, bet ir Lietuvos diplomatinėse atstovybėse ar konsulinėse įstaigose užsienio šalyse. Tai įtvirtinta kovo 21 dieną įsigaliojusiame bendru vidaus ir užsienio reikalų ministrų įsakymu patvirtintame Asmens tapatybės kortelės ir paso išdavimo, keitimo, paskelbimo negaliojančiais ir naikinimo tvarkos apraše. Tikimasi, kad asmens tapatybės kortelių išdavimas diplomatinėse atstovybėse ar konsulinėse įstaigose padidins piliečių galimybes naudotis e. valdžios teikiama privalumais. Tam tikras paslaugas bus galima gauti neišėjus iš namų – pasinaudojus asmens tapatybės kortele kaip priemone tapatybei atpažinti ir pasirašyti elektroniniu parašu.

ELTA info

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti
„DRAUGA“

internete be jokio papildomo mokesčio. Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai: administracija@draugas.org ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą“ greičiau!

LITHUANIAN CONCERT
“CELEBRATE FREEDOM IN MUSIC”
“ŠVĘSKIME LAISVĘ MUZIKOJE”

FREE CONCERT – ALL ARE WELCOME
@ THE LAWRENCE PUBLIC LIBRARY
SUNDAY, APRIL 12, 2015 @ 1:00PM

PIANIST: RASA VITKAUSKAITE
ZITHERIST: SIMONA SMIRNOVA-MINNS
GUITARIST: JONAS KUBLICKAS

THIS CONCERT COMMEMORATES THE 25TH ANNIVERSARY OF LAWRENCE CITY COUNCIL RECOGNIZING LITHUANIA'S INDEPENDENCE FROM ILLEGAL SOVIET OCCUPATION

FOR INFO: JONAS STUNDŽIA @ (978)685-4478

THE LITHUANIAN LIBERTY BELL INSCRIPTION,
O SKAMBINK PER AMŽIUS, VAIKAMS LIETUVOS
KAD LAISVĖS NEVERTAS, KAS NEGINA JOS
RING FOR EVER TO THE CHILDREN OF LITHUANIA
HE IS UNWORTHY OF FREEDOM, IF IT'S NOT DEFENDED

Gen. konsulas Čikagos mokiniamis pristatė Lietuvą

Generalinio konsulo M. Gudyno apsilankymo Bogan gimnazijoje akimirkos

Kovo 26 d. LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas lankėsi William J. Bogan gimnazijoje, kur moksleiviams pasakojo apie Lietuvą. Mokyklos bibliotekoje diplomato pristatymo klausė per šešiasdešimt vyresniųjų klasių moksleivių, besimokančių tarptautinio bakalaureato programoje. Jiems parodytas vaizdo įrašas apie Lietuvą, trumpai pristatantis jos istoriją, kultūrą, lankytinas vietas, gyventojus, ekonomiką ir kita, vėliau gimnazistai aktyviai klausinėjo apie juos sudominusias sritis. M. Gudynas taip pat papasakojo apie LR generalinio konsulato Čikagoje veiklą, diplomatinę tarnybą, Lietuvos ir JAV santykius.

Lietuvos atstovų vizitas surengtas bendra Čikagos konsulinio korpuso (Chicago Consular Corps) bei Čikagos miesto mokyklų departamento (Chicago Public Schools) iniciatyva, kurią ketinama tęsti. Numatoma, kad per šiuos metus Lietuvos pristatymai miesto vidurinių mokyklų moksleiviams bus surengti dar keletą kartų.

LR gen. konsulato Čikagoje info ir nuotr.